

Prvomajsko praznovanje v Bohinju

Predsednik SFRJ in ZKJ se je udeležil v Bohinjski Bistrici slavnostne seje CK ZKJ ob 40. obletnici ustanovitve seje CK KPJ, ki je bila od 15. do 18. marca 1939 v hiši bohinskega revolucionarja Tomaža Godca.

Slavnostni govornik na seji CK ZKJ, ki jo je v novem družbenem centru Joža Ažmana vodil France Popit, predsednik CK ZKS, je bil Stane Dolanc, sekretar predsedstva CK ZKJ.

Prvega maja dopoldne so v Bohinjski Bistrici odprli tudi muzej Tomaža Godca. O njem je spregovorila članica sveta federacije Lidija Šentjura, ki je muzej tudi odprla.

Po slavnostni seji CK ZKJ se je začel v Bohinjski Bistrici prvomajski tabor, na katerem je sodelovalo več kot 700 nastopajočih iz gorenjskih občin. Delovnim ljudem je za praznik dela čestital predsednik republiškega sveta ZSS Vinko Hafner.

Po slavnostni seji so gostitelji pripravili gostom kosilo v hotelu Zlatorog. Ob tej priložnosti je predsednik skupščine občine Radovljica Polde Pernuš izročil predsedniku

Titu spominsko darilo — gorjuške čedre. Vlasta Vidic, sekretarka občinskega komiteja ZK Radovljica, je predsedniku republike v spomin na obisk bohinskega kota izročila sliko Jaka Torkarja, na kateri je rojstna hiša Tomaža Godca. Bojan Križaj, najboljši jugoslovanski alpski smučar, je v imenu smučarske zveze Jugoslavije dal tovarišu Titu kipec bloškega smučarja, delo akademskega kiparja Janeza Boljke.

Predsednik Tito je dobil tudi monografijo Edvard Kardelj, prispevek časopisno-založniških in grafičnih temeljnih organizacij ČGP Delo spomenu velikega revolucionarja in letošnjim partijskim jubilejem.

Po kosilu si je predsednik Tito ogledal še muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici, kjer mu je oskrbnica Cilka Mazej izročila spominsko darilo.

V ponedeljek je pred družbenim centrom Joža Ažmana, medobčinski sekretar ZK za Gorenjsko Zdravko Krvin, odkril spomenik revolucije, delo kiparja Slavka Tihca.

množic in naprednih demokratičnih sil Jugoslavije. S tem bojem za samostojnost naše partije se je dejansko začel tudi naš spopad s stalinizmom.

KPJ je s tem, ko je v najrazličnejših oblikah razvijala bogato politično dejavnost, postopoma uresničevala svoj koncept o oblikovanju širokega protifašističnega revolucionarno-demokratskega gibanja in gradila pot za povezovanje z ljudskimi množicami in za prodiranje v politično življenje države. Širina politike KPJ je dala rezultate: partija je čedalje bolj postajala prava delavska ljudska partija, oziroma nosilka združevanja vseh naprednih sil v državi.

Po vrnitvi v Jugoslavijo decembra leta 1936 se je Tito lotil notranje konsolidacije partije. Njegovo delo je bilo povezano z uresničevanjem sklepov 4. državne konference KPJ o ustanovitvi komunističnih partij Slovenije in Hrvaške. Neposredno je vodil delo ustanovnega kongresa KP Hrvatske, ki je bil v začetku avgusta leta 1937. Malo prej je bil tudi ustanovni kongres KP Slovenije, ki ga je vodil Edvard Kardelj.

Titu v Kominterni ni bilo lahko; doživljal je hude trenutke predvsem zaradi odnosa Kominterne do KPJ, pa tudi do njega osebno. KPJ je bila tedaj, kakor tudi vse komunistične partije sveta, sekcija komunistične internacionale. Vsa dotedanja vodstva KPJ, ki jih je komunistična internacionala imenovala in dostavljala kakor in kadar se ji je zahotelo, so imela z izjemo posameznikov do Kominterne predvsem odnos podrejenega do nadrejenega.

Na čelo KPJ je prišel delavec — marksist in revolucionar, cenjen in

priljubljen v delavskem razredu, ki se je že leta vztrajno bojeval za takšno partijo in njeno politiko, kakšna je ustrezala borbenim težnjam in hoteljem velikanse večine partijskega članstva. Tito je prišel do funkcije generalnega sekretarja KPJ, kot izbraniček te partije in ne kot kandidat aparata Kominterne.

Tito je organiziral zasedanje jugoslovanskega partijskega vodstva v Sloveniji zato, ker je obstajala tu močna partijska organizacija pod vodstvom prekaljenih kadrov, sposobna prevzeti takšno odgovornost. Tu posebej poudarjam vlogo Edvarda Kardelja, Franca Leskoviška in Mihe Marinka.

Zato je bilo pred vsem drugim potrebno odločno premagati sektaštvo v delu, reorganizirati partijo, se prilagoditi novim potrebam ter napotiti komuniste na delo v množičnih organizacijah.

V narodnoosvobodilni vojni je padlo 50.000 članov partije in nad sto tisoč članov SKOJ. Med osvobodilno vojno je dalo svoja življenja tri četrtine predvojnih kadrov KPJ, ki so se vzgajali v težkem ilegalnem boju. V vseh bitkah so bili komunisti s svojim junaštvom za zgled.

Rezultati, ki smo jih dosegli v minulih 40 letih so resnično epohalnega pomena. Družbena vsebina, zgodovinski smisel in smeri preobrazbe naše družbe, najboljše govore o resnični revolucionarni ustvarjalni energiji jugoslovanskih komunistov in delovnih množic s Titom na čelu. To je trajen vrelec, ki navdihuje vse borbe naše revolucije v nadaljnjih prizadevanjih za razvoj socialističnega samoupravljanja, za uresničevanje velikih ciljev osvoboditve dela, delavskega razreda in človeka.

SOLIDARNOST

Čeprav sobota, 5. maja, v vsej Iskri ni bila delovna sobota, so se vendar po vseh Iskrinih temeljnih organizacijah združenega dela zavrteli stroji in stekli tekoči trakovi, kajti naš 28.000-članski delovni kolektiv se je namreč odločil, da bo ves zaslužek te „solidarnostne“ sobote namenil kot svoj solidarnostni prispevek prizadetim potresnikom v Črni gori. Tako je Iskra prisluhnila pozivu RS ZSS za pomoč Črni gori.

Poleg čisto materialnega učinka je pomenila minula sobota za vse delavce Iskre tudi izreden moralni učinek; saj nikomur niti na misel ni prišlo, da bi s svojim delom in ustvarjalnostjo ne prispeval vsaj majhnega deleža k neizmeri škodi, ki je prizadela Črnogorsko primorje. Veliko smo v teh treh tednih po katastrofalnem potresu pisali, slišali in tudi videli na televizijskih zaslonih, kako je vsa socialistična in samoupravna Jugoslavija kot en močjak takoj solidarno priskočila na pomoč prizadetemu prebivalstvu, ki so ga poleg potresa kasneje trpinčile še druge ujme kot voda, deževje in mraz. Vendar pa smo tudi videli in občutili, da so prizadeti rojaki v Črni gori prav zavoljo te nesebične pomoči in solidarnosti svojo nesrečo prenašali in jo še prenašajo lažje in bolje, ker se zavedajo, da zdaleč niso sami in prepuščeni svojim tegobam in bolečinam.

Življenje se polagoma vrača in normalizira v porušeni kraj, tam so že tudi prve mladinske delovne brigade pa tudi prvi turisti iz tujine, kar nam vsekakor dovolj zgovorno pričča o vračanju življenja v normalne struge. Vendar bo potrebno še precej časa, da bodo življenjske razmere na prizadetem področju postale normalne, še več pa, da bomo vse, kar je porušenega, obnovili ali pa zgradili na novo.

Pomoč v Črno goro prihaja in bo še prihajala nenehno in Iskrina delovna sobota 5. maja je samo delček te solidarnosti in konkretne pomoči, ki smo jo namenili potresnemu območju v Črni gori. Seveda pa to ni niti prva niti zadnja Iskrina pomoč črnogorskim potresnikom.

D. Ž.

IZ GOVORA STANETA DOLANCA, SEKRETARJA PREDSEDSTVA CK ZKJ, NA SLAVNOSTNI SEJI CENTRALNEGA KOMITEJA ZK JUGOSLAVIJE V BOHINJSKI BISTRICI

Sestanek, ki je bil pred štiridesetimi leti pod vodstvom tovariša Tita v Bohinjski Bistrici od 15. do 18. marca 1939, sodi med zgodovinske zbornice. To je bila seja začasnega vodstva KPJ, na kateri so obravnavali številna aktualna vprašanja razvoja in vloge komunistične partije Jugoslavije. Na tej seji se je dotedanje začasno vodstvo z manjšimi spremembami konstituiralo kot centralni komitej KPJ pod vodstvom Josipa Broza Tita.

Septembra leta 1938 je tovariš Tito že lahko poudaril: „Partija uživa zdaj v državi velik ugled ne samo med delavci, ampak tudi med privrženci drugih demokratičnih strank... Ljudje so se prepričali, da komunisti pošteno delajo in se bojujejo za interese ljudstva.“

Oblikovala se je revolucionarna partija marksističnega tipa, organizirana na načelih demokratičnega centralizma, ki pa je — z razliko od nekaterih drugih — postajala hkrati tudi čedalje bolj sodobna in samostojna v odločanju ter se je vsestransko prilagajala danim potrebam in možnostim boja delavskega razreda, ljudskih

Slavnostni govornik na proslavi 60-letnice KPJ-ZKJ, SKOJ, Sindikatov ter 27. aprila in 1. maja v Sežani je bil sekretar predsedstva Centralnega komiteja ZK Slovenije Franc Šetinc, čigar govor v celoti objavljamo na 2. strani. Proslavo je začel sekretar OK ZKS Franc Anderlič z uvodno besedo ob jubileju in naših praznikih, program pa so izvajali VIC Srečko Kosovel, učenci OŠ Sežana, učenci glasbene šole iz Sežane, združeni pevski zbori in godba iz Divače, program pa sta povezovala Zdenka Furlan in Smiljan Groznik.

Ob prisotnosti predsednika SFRJ in ZKJ Josipa Broza Tita je bila 1. maja v Bohinjski Bistrici slavnostna seja CK ZKJ ob 60-letnici naše Zveze komunistov, ki jo je vodil predsednik CK ZKS France Popit, slavnostni govornik pa je bil sekretar predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc (med govorom).

General Nikola Ljubičić v Iskri

Visoki gost med ogledom razstavljenih izdelkov Iskre za potrebe JLA.

Med obiskom v Sloveniji v dneh pred prvomajskimi prazniki in dnevom ustanovitve osvobodilne fronte, točneje 25. aprila, si je zvezni sekretar za ljudsko obrambo general armade Nikola Ljubičić ogledal v Iskrini poslovni stavbi in Ljubljani tudi razstavo Iskrine namenske proizvodnje za potrebe Jugoslovanske ljudske armade in drugih obrambnih struktur.

Med ogledom izredno zanimive in nadvse dobro pripravljene razstave so generala Ljubičića spremljali načelnik

general štaba JLA generalpolkovnik Stane Potočar, generalpolkovnik Dušan Vujatović, generalpolkovnik Franc Tavčar-Rok, dr. Anton Vratuša, Viktor Avbelj, Martin Košir, Tone Kovič, Jože Smrekar in drugi.

Ugledne goste so po razstavi vodili in spremljali polkovnik Miodrag Radosavljević, podpolkovnik Franc Čuk, Jože Hujs, Anton Stipanič, Boštjan Barborič, Žika Abramovič, dr. Zvonko Krevelj, Lev Mezgoлич in drugi.

L. Drobež

Govor Franca Šetinca

Letos proslavljamo pomemben jubilej — 60 let naše partije. Ta številka nikakor ne pomeni gladke poti samih zmag in uspehov — brez ovir in mrtvih rokavov. Toda dejstvo, da so partijo dolgo razjedali frakcijski boji, v ničemer ne zmanjšuje neizmernega heroizma njenih članov. „Partija je lahko ponosna, ker je lahko kljub nevihtam in udarcem ves čas ohranila svojo enotnost“, je zapisal ob 20-letnici Komunistične partije Jugoslavije v majski številki „Proleter“ tovariš Tito. „Prav posebej pa je lahko ponosna na svoj kader“, je zapisal, „na ljudi, ki so ji tako neomajno zvesti in ki so pripravljeni žrtvovati vse za dobrobit delavskega razreda in narodov, ki jim pripadajo.“

Tedaj, ko je v Bohinjski Bistrici zasedal CK KPJ, je imela partija za seboj dve desetletji „hudih bojev, uspehov in porazov, začetnih otroških boleznih in omahovanj, pa tudi odločnih revolucionarnih korakov naprej ter idejnih in političnih vzponov“, je zapisal Edvard Kardelj.

Ta boj je terjal od komunistov in skojcev mnogo žrtev in veliko odgovornosti, predvsem pa globoko vero v stvar delavskega razreda in naših narodov ter družbenega napredka na svetu sploh.

Tako je novo vodstvo izrazilo priznanje vsem, ki so v posameznih obdobjih boja in razvoja partije kakorkoli prispevali k takemu razvoju in takemu boju. S tem se je predstavilo kot dedič dolgoletnega revolucionarnega boja partije in njenih članov. Članstvo kot zdravo jedro partije je bilo tisto, ki je ves čas — kljub frakcijskim bojem — zagotavljalo kontinuiteto partije. Tudi po šestdesetih letih zgodovine naše partije, naše zveze komunistov, lahko s ponosom rečemo, kda smo skrbni dediči vseh etap prehojene revolucionarne poti. Titovo in naše skupno priznanje tudi danes velja vsem generacijam predvojnih, medvojnih in povojnih komunistov. Vse so, lahko rečemo, iz enega kosa, vse tvorijo eno samo, nepretrgano, to je našo, avtentično revolucijo. Ta zavest mora biti današnjim jubilarom največja nagrada.

Vse to vrenje naprednega je seveda pustilo svoj pečat tudi na območju sedanje sežanske občine. Začetki delovanja komunistov segajo v leto 1919, v čas po okupaciji slovenskega Primorja, ko je takratni guverner odredil internacijo za 1.000 napredno mislečih Slovencev. Sledile so številne preiskave, podtikanja, s katerimi naj bi opravičili aretacije, zlasti v vrstah komunistov. Toda uskuhanje ni zlomilo naprednega duha. V letu 1921, na prvih povojnih volitvah, so v šestih večjih naseljih sedanje občine zmagali komunisti. Leto 1924 pomeni začetek najtemnejšega obdobja za te kraje, kajti fašistično nasilje se je po reformnem fašističnem zakonu stopnjevalo do nepojmljivih razsežnosti. Toda vse kulturno in politično barbarstvo je še okrepilo uporno misel, v aktivno delo komunistične partije se je vključevalo vedno več ljudi, prav tako v nacionalno organizacijo TIGR.

Upor jugoslovanskih narodov ob pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu je sprožil odmev tudi v teh krajih. Dne 28. avgusta 1941 je bil prvi sestanek OF v Gornji Branici — ob sodelovanju prve skupine partizanov, ki je prišla pod vodstvom Ervina Dolgana — Janeza na Primorsko. Ta dan ste si izbrali tudi za občinski praznik, ki ga praznujete ne le v spomin na ta zgodovinski dogodek, temveč tudi v spomin 1.257 prebivalcev, ki so padli ali umrli v internaciji — za lepšo bodočnost, za našo sedanost.

Šestdesetletnica partije je pomemben jubilej — o tem je obširneje spregovoril tovariš Tito na slovesni seji CK ZKJ; pomemben ne zaradi častitljive letnice, temveč zaradi vsebine, ki je povezana z njo. In če govorimo o tej vsebini, potem imamo veliko povedati predvsem v zvezi z drugo obletnico, ki jo prav tako praznujemo letos: 40-letnico konstituiranja CK KPJ marca 1939 v Bohinjski Bistrici.

Zakaj štejemo to dejanje za enega najpomembnejših dogodkov v zgodovini delavskega gibanja in naše socialistične revolucije? Tedaj so bili dolgotrajni napori tovariša Tita in njegovih bližnjih sodelavcev, ki so tvorili začasno vodstvo KPJ v domovini, kronani z uspehom. To zgodovinsko dejanje je namreč prepričljivo pokazalo, da je nevarnost razpustitve KPJ dokončno odstranjena. Zčasno vodstvo si je, potem ko je leta 1937 Tito prišel na čelo KPJ, pridobilo ugled med članstvom in njegovo enotno podporo. Toda Tito je moral prepričati še kominterno, da je baza članstva zdrava in da je bila kriza dejansko samo v frakcijsko sprtih vrhovih stranke „Križa KPJ“ je bila očitno tudi v kominterni sami, saj so posamezne frakcije na levi in desni pogosto iskale podporo za svoja stališča prav pri njej in so jo neredko tudi dobile.

Ko je tovariš Tito končno dobil mandat za konstituiranje CK KPJ v domovini, je to pomenilo, da kominterna priznava delo začasnega vodstva, ki je že nekaj let uveljavljalo novo, Titovo politično smer. Edvard Kardelj je takole opredelil vsebino te politike, za katero se je tovariš Tito dejansko zavzemal že od leta 1928, po znanih dogodkih v zagrebški partijski organizaciji: prvič, partija ne sme biti revolucionarna sekta, ki bi čakala v ilegali, da bo prišel njen čas, temveč mora postati gibalna sila progresivne socialne, demokratične, kulturne in še drugih vrst akcije množic; drugič, znebiti se mora vseh ostankov frakcijskih skupin in frakcijskih bojev, ki so največja nevarnost za enotnost članstva; tretjič, obrniti se mora k aktualnim problemom jugoslovanskih narodov, ne pa ostriti posluh predvsem za probleme kominterna in se usmerjati predvsem nanjo; četrtič, vodstvo mora delovati v domovini in partija si mora doma zagotoviti samostojne vire financiranja.

To je, z drugimi besedami, pomenilo, da je „Titovo vodstvo“ dejansko „vrglo sidro“ v domovini, v razburkanih vodah domačih razmer, kar je imelo odločilni pomen za uspehe v boju za enotnost delavskega razreda in za mobilizacijo ljudskih množic. Vse to je bilo usodno tudi za prihodnost Jugoslavije, kajti le partija, ki je načrtovala takšno strategijo boja za socializem, kakršna je ustrezala zgodovinski in drugim pogojem ter potrebam jugoslovanskih narodov, je lahko popeljala ljudstvo v oboje: boji za njegovo nacionalno in socialno osvoboditev.

Ko teče beseda o nacionalni strategiji naše partije, če lahko tako imenujemo njen odnos do občutljivih vprašanj socialnih, političnih in kulturnih razsežnosti narodnega vprašanja, precej ali slej trčimo ob ime Sperans — ob ime Edvarda Kardelja, ki je živo in ustvarjalno povezano z vsemi ključnimi poglavji naše revolucije. Speransov Razvoj slovenskega narodnega vprašanja je pravzaprav program, ki so ga prevzele vse napredne sile naroda in pregled kasnejših Kardeljevih člankov, govorov in razprav je najzgovornejši dokaz za to, kako smo med narodnoosvobodilnim bojem in ljudsko revolucijo ter v povojnem času ta program tudi uresničevali. To so njegovi znani prispevki o Osvobodilni fronti in NOV, o partiji in zvezi komunistov, o resoluciji informbiroja, o socialističnem samoupravljanju, o politiki neuvrčenosti, o protislojnih družbenih lastnostih, družbeni kritiki itd. Ob smrti velikega misleca in revolucionarja so ljudske množice čustveno občutile nadvse hudo izgubo, toda ta čustva so tesno povezana s spoznanjem, kakšno bogastvo misli in napotil za akcijo, za prihodnost nam je zapustil Edvard Kardelj. Z bolečino, toda s ponosom dojemamo, kako usodno je povezano njegovo ime z dogodki v komunističnem in mednarodnem delavskem gibanju, z osvobodilnimi boji črne Afrike, s prebujanjem novih socialnih sil Latinske Amerike in z osvobodilnimi gibanji sploh, z nastajanjem gibanja neuvrčenih ter z bojem za enakopravne mednarodne odnose, predvsem pa za novo svetovno ekonomsko ureditev, ki naj bi iz temeljev spremenila podobo današnjega sveta.

Za revolucionarno delo niso dovolj le prisege in gesla. Uresničitev ciljev, za katere se bojujemo, terja od zveze komunistov — torej od vsakega komuniste — borbenost, predanost, vztrajnost in znanje.

In kateri so ti cilji, ki vodijo našo akcijo? Preureditev celotne družbe. Od novega pričakujemo, da človek ne bo samo tisto, kar je, temveč tudi tisto, kar lahko je in kar mora biti. Socializem ne pomeni samo več kruha, temveč tudi več svobode, več kulture, več humanizma, več ustvarjalnega zadovoljstva. Ne pomeni samo podružbljanja politike; oddvojenost med državo in meščansko družbo mora biti premagana na vseh področjih. Do humanizacije družbe mora priti tudi na področjih kulture, umetnosti, znanosti itd. V novi družbi mora biti človek središče vsega, razvoju celovite osebnosti mora biti podrejeno vse drugo. V imenu možnega mora človek razpeti krila svoje ustvarjalnosti.

Moralne vrednote in intimno življenje socialističnega človeka se porajajo iz njegove vpetosti v preobrazbo razredne in brezrazredne družbo. Kolikor bolj za. estno in znanstveno bolj premišljeno, za večjo revolucionarno strastjo, kolikor bolj množično bosta delavski razred in njegova avantgarda utirala pot komunizmu, toliko humanejša, svobodnejša in moralno čistejša osebnosti bodo nastajale v tem gibanju. O resničnosti te trditve pričajo moralni liki nešteti revolucionarjev, zlasti pa najboljše tradicije naše lastne poti v socializem. To je tudi najboljše priporočilo, ki ga lahko damo novospregljetim članom, ki se podajajo na pot v prvih vrstah borbe za nove odnose, za novega človeka.

Pri nas se oblikuje človek z novimi lastnostmi, z ljubeznijo do dela, z razvitim spoštovanjem sodruga do njegove ustvarjalnosti in do drugih narodov, z globoko razvito zavestjo o potrebi dela za družbo, ne samo zase. Hrabrost se je bojevali za socialistično samoupravljanje in ga tudi braniti, če bi bilo treba, kajti takšna hrabrost vsebuje lastnosti vseh oblik poguma. V bistvu boja za socialistično samoupravljanje je namreč vse: delo, boj in iskanje, to pa je — združeno v celoto — tudi največja hrabrost.

Uspehov ni moč izraziti le s številkami, toda številke o vašem delu, o razvoju vaše občine, o delovnih uspehih so takšne, da ni mogoče mimo njih. V povojnem razvoju je vaša občina v celoti spremenila podobo — iz agrarnega predela, „rezervata“ za oskrbo Trsta, se je sežanska občina po osvoboditvi spremenila v industrijsko razvito občino. Zlasti veliki so bili ti koraki in letih po sprejetju nove ustave ter zakona o združenem delu, kar je še en dokaz za to, da krivulje na vašem grafikonu uspehov resnično gradite na novih odnosih. Prepričan sem, da so vsi ti uspehi, ki ste jih dosegli pri združevanju razdrobljenega gospodarstva ter nasploh pri krepitvi gospodarske moči vaše občine, le podlaga za še pomembnejše dosežke. Tako ob praznovanjih 1. maja oziroma dneva Osvobodilne fronte ne boste v zadregi z delovnimi zmagami, ki so bile vsa leta najlepši spomeniki naših jubilejev in praznikov.

Naj končam s pozivom vsem komunistom in vsem delovnim ljudem sežanske občine, da se še dosledneje vključite v boj za ekonomsko in politično stabilnost naše družbe. V trdoživem boju za socialistično samoupravljanje, za politiko neuvrčenosti in za neodvisnost naše države štejejo predvsem dejanja boljšega gospodarjenja, večje družbene discipline in odgovornosti, ne pa prazne besede, votle fraze in demagoške prisege. Pri ustvarjanju delu, v boju za družbeno produktivnost, za boljšo organizacijo dela, za enakopravnost samoupravnega

NOVI CENTER IN NOVE NALOGE

26. april je bil za Iskrin center za elektrooptiko pomemben dan, saj so tega dne svečano odprli nove prostore Centra, hkrati pa proslavili 15-letnico obstoja elektrooptične dejavnosti v Iskri. V Stegnah, kjer je zraslo novo poslopje Centra za elektrooptiko, so se ob tej priložnosti zbrali številni visoki gostje, med njimi izvršni sekretar predsedstva CK ZKS Bojan Klemenčič, člana republiškega izvršnega sveta Tone Kovič in Štefan Nemec, predsednik skupščine mesta Ljubljana Marjan Rožič ter številni visoki predstavniki JLA, med njimi predsednik skupnosti industrije za oborožitev in vojno opremo Jugoslavije (ZINVOJ) generalpolkovnik Petar Babič, generalni direktor Vojno tehničnega inštituta JLA generalmajor Đuro Vrbovac, predsednik generalnega štaba JLA generalmajor Ilija Trbovič in številni drugi.

Po temeljitom ogledu novih prostorov je bila svečanost, na kateri je najprej glavni direktor Iskrine DO Elektromehanika iz Kranja Aleksander Mihev, kamor sodi Center za elektrooptiko, podelil dve častni priznanji za uspešno delo v 15-letnem

Priznanje direktorju TOZD CEO dr. Zvonku Krevlju.

obstoju Centra, in sicer direktorju Centra dr. Zvonku Krevlju in inženirki Ani Švajgerjevi.

O nastanku, razvoju in uspehih Iskrinega Centra za elektrooptiko je na proslavi obširneje spregovoril dr. Zvonko Krevelj. Dejal je, da je bil laboratorij za tehnično optiko ustanovljen 17. 3. 1964 z nalogo, naj opravlja raziskovalno delo na področju elektrooptike s posebnim poudarkom na laserjih in laserskih napravah.

Za to 15-letno obdobje so značilna tri obdobja, ki so imela naslednja obsežja: 1964 do 1970 je bilo obdobje velikega razmaha raziskav, študij na področju raznih vrst laserjev in laserskih komponent ter iskanja aplikacij in sodelovanja s potencialnimi kupci. Za drugo obdobje, od 1970 — 1974, je značilno intenzivno delo na razvoju laserskih razdaljemerov ter prenosa

Gostje na proslavi v Centru za elektrooptiko.

družbenoekonomskega položaja delavca, delovnega človeka in občana je vsak dan treba dajati zgled privrženosti našim plemenitim ciljem, naši morali in našim idealom. Tako bomo tudi najuspešneje krepili moč naše ljudske obrambe in družbene samozščitve ter varnost naših narodov in Jugoslavije kot celote v tem razburkanem morju svetovnih napetosti, kjer ne manjka tudi pritiskov na našo državo. Pri tem so odnosi, kakršne razvijamo z našo demokratično sosedo Italijo, najboljši zgled, kako je treba v miru, v ozračju medsebojnega zaupanja, sodelovanja in spoštovanja urejati vse, še tako pereče probleme sodobnega sveta.

Naj živi 60-letnica KPJ in ZKJ!

Naj živi 27. april — dan Osvobodilne fronte slovenskega naroda!

Naj živi prvi maj, mednarodni praznik vseh, ki se bojujejo za osvoboditev dela in človeka vseh razrednih omejitev!

Naj živi tovariš Tito, sinonim naše avantgarde in revolucije!

Gostje si ogledujejo proizvodnjo TOZD CEO.

razvoja v proizvodnjo, medtem ko je za tretje obdobje, od 1974 — do zdaj značilen začetek serijske proizvodnje laserskih razdaljemerov ter pospešitev raziskovalne dejavnosti v smeri uporabe laserske svetlobe.

Če podrobneje pregledamo prvo obdobje, je nadaljeval dr. Krevelj, so pri izdelavi programa dela na laserjih in laserskih napravah stekla pripravljala dela za gradnjo plinskega He-Ne laserja. Nato so raziskovalni program razširili še na raziskave in gradnjo drugih vrst laserjev ter na raziskave laserskih komponent. Raziskave naprejevanja tankih slojev so dohitevale raziskave laserskih izvorov, prav tako pa tudi raziskave na področju optike, elektronike in merilnih instrumentov. Tako je v njihovem laboratoriju že leta 1965 zasvetil prvi v Jugoslaviji izdelan plinski He-Ne laser.

Raziskovalci v oddelku za elektrooptiko so se hkrati ukvarjali z raziskavami in študijami za razvoj naprav za prenos informacij, terestična merjenja razdalj, podvodno uporabo laserskih žarkov, obdelavo materialov itd.

Ob teh prvih raziskovalnih nalogah se je izoblikovalo jedro strokovnjakov za lasersko tehniko, ki so specializirano delovali v skupinah za laserje, optične meritve, optično in mehansko konstrukcijo, optično modulacijo, visoko vakuumsko napajanje, optične komponente, steklopihaštvo in mehanska dela, montažo in justažo. Tako so ob koncu 1967. leta lahko zapisali v letno poročilo, da so izdelali sledeče prototipe: He-Ne plinski laser, molekularni CO₂ laser, Ga-As injekcijski laser, elektrooptični modulator za He-Ne laser in CO₂ laser ter merilnik svetlobnega toka. Poleg tega so dokončali tudi nekaj raziskovalnih nalog iz tematike napajanja optičnih

tankih plasti ter študije detektorjev in modulatorjev za vidno in infrardečo svetlobno območje. Pri tem pa je treba poudariti, da so vse razvojno-raziskovalne dosežke uresničili z lastnim delom in da so v tem obdobju prvi končni izdelki plinski He-Ne laserji že prišli na trg in tudi v izvoz.

V nadaljevanju je dr. Krevelj dejal, da so v drugem obdobju dali doseženi rezultati takrat 25-članskemu kolektivu nov polet. Takrat je bilo potrebno poiskati in vzgojiti več novih strokovnjakov, poskrbeti za opremljenost laboratorijev in angažirati vse sile za nove razvojne naloge.

Tako so pričeli z razvojem laserskih razdaljemerov, ki so narekovali pospešene raziskave tankih slojev za antirefleksne in zrcalne prevleke površin optičnih elementov. Raziskave so zajele zgradbo slojev, vpliv napajanja na lastnosti raznih materialov in računalniško obdelavo optičnih karakteristik mnogoplastnih slo-

Priznanje ing. Ani Švajger.

jev. Na podlagi teh raziskav so razvili ozkopasovne in širokopasovne antirefleksne sloje ter dualne sloje. Dalje so razvili kovinska zrcala z zelo visoko reflektivnostjo ter razne delitelje svetlobnega snopa. Skrbno preračunana struktura teh slojev sestavlja do 31 plasti z natančno kontrolirano debelino. Njihova mehanska in kemična odpornost zadovoljuje vse standarde.

V tem drugem obdobju je začel Iskrin Center za elektrooptiko tudi z raziskavami na področju uporabe laserske svetlobe za shranjevanje informacij. V ta namen so ustanovili laboratorij za holografijo, ki je z lastno metodo raziskal lastnosti hologramov in dosegel veliko gostoto zapisa informacij v različne materiale. Dosežena gostota zapisov je na ravni svetovnih dosežkov.

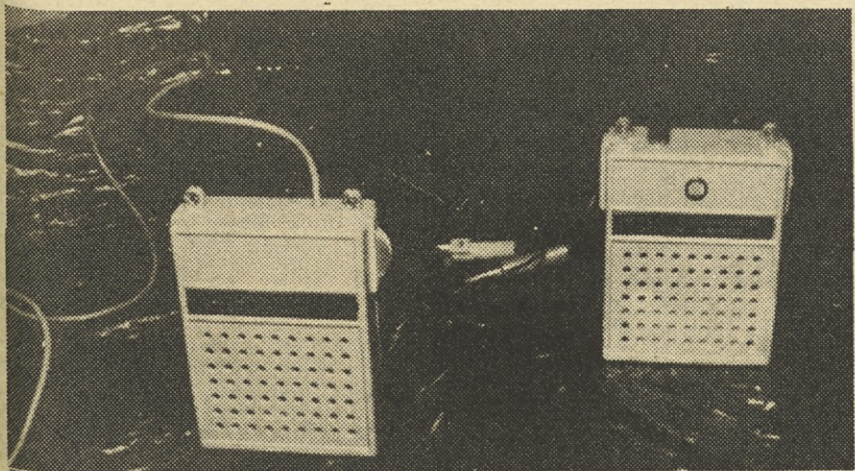
Leta 1973 so se začele tudi raziskave na področju optičnih telekomunikacij kot eni od najperspektivnejših aplikacij laserjev. Rezultat razvojnih aktivnosti s področja prenosa informacij skozi atmosfero je prototip ročnega laserskega komunikatorja (RLK).

Na začetku tretjega obdobja so postali prostorski problemi ob organiziranju serijske proizvodnje nevzdržni. Zato je postala nujnost izgradnja lastnega objekta. Ko so pridobili vse potrebne kredite, so stekla pripravljala dela za izgradnjo sodobnega Iskrinega Centra za elektrooptiko v Ljubljani.

V tem obdobju so bile raziskave še vedno usmerjene v problematiko prenosa informacij po vodnikih svetlobe.

Prvomajska nagrada dela Karlu Željku iz Napajanj

Letošnje prvomajske nagrade dela je dobilo 30 neposrednih proizvajalcev iz vse Jugoslavije. Štirje nagradi so bili iz Slovenije in med njimi je to visoko priznanje dobil tudi Iskraš Karl Željko iz novomeške TOZD Napajanja. Ob tej priložnosti smo mu odščitili delček prostega časa, da bi v kratkem razgovoru izvedeli kaj več o njegovem delu, dosežkih na področju inovacijske dejavnosti, kot tudi načrtih.

Željčova pomoč slepim: levo – zvočni fazni preizkuševalec; desno – frekvenčni indikator svetlobe.

NOVI CENTER IN NOVE NALOGE

(Nadaljevanje z 2. strani)

kar je prioriteten pomena v Iskri- nem razvojnem programu. Tako so razvili elektrooptične in optoelekt- rične pretvornike signalov za frekvence do 100 KHz, kar zadošča za prenos več TV kanalov ali več sto telefonskih kanalov po posameznem steklenem vlaknu. Raziskave modulacije la- serskega žarka so v tem obdobju pre- usmerili z elektrooptičnih na akusto- optične modulatorje in deflektorje. Tako so obvladali tehnologijo izdelave večnamenskih akustooptičnih celic z nosilno frekvenco do 50 MHz.

Leta 1976 je Elektrooptika začela snovati laboratorij za holografsko in- terferometrijo, ki bo domači industriji omogočil uporabo nove metode za merjenje deformacij in vibracij me- haničnih delov ter sistemov. Zasnovali in preizkusili so lastno shemo za kvan- titativne meritve vseh treh komponent vektorjev premikov v področju veli- kosti od 0,2 do preko 100 mikronov.

Dalje razvijajo laserske izvore z aplikacijo v mikroelektroniki za pre- cizno merjenje razdalj, za obdelavo materialov in podobno. Ko je dr. Kre- velj govoril o novi investiciji, je najprej dejal, da Center za elektrooptiko šteje danes 233 delavcev ter kot tak pred- stavlja uresničenje ambicij pionirjev laserske tehnike v Iskri. V izgradnjo novega Centra je bilo investiranih 152 milijonov dinarjev, od tega 29 mili- jonov za nakup opreme, namenjene predvsem proizvodnji optoelektron- skih naprav. Dohodek na delavca je znašal lani 982.000 dinarjev in sodi med najvišje v SOZD Iskra. Center sodi tudi med najuspešnejše izvoznike v Iskri, saj je doslej izvozil že za 30 milijonov dolarjev.

Investicija je bila pogoj, da bi lahko

Center izpolnil prevzete obveznosti, ker je proizvodnja naslednjih dveh let praktično že prodana. Vrednost proiz- vodnje je med investiranjem strmo narasla in je lani znašala 380 milijonov dinarjev, medtem ko naj bi v prihod- njih letih rastla realno za 8 % letno ob neznatnem povečanju števila delavcev.

Ob zaključku je dr. Krevelj dejal, da je optoelektronika poleg mikro- elektronike in računalništva ena izmed tistih strateških tehnologij, ki jih je SOZD Iskra opredelila v svojem srednjeročnem razvoju kot temelj in pogoj za modernizacijo in prestrukturi- ranje svojega proizvodnega pro- grama, ki naj bi zagotavljal dolgoro- čen dinamičen razvoj in izvoz. Izgrad- nja novega Centra, ki omogoča ustrez- no povečanje razvojnih in proizvodnih zmogljivosti, je bila vključena tudi v družbeni dogovor o srednjeročnem razvoju SRS kot ena izmed prioritet- nih nalog, kajti gre za dejavnost, ki temelji na visokokvalificiranem znanju in ima multiplikativen učinek na dru- žbeno produktivnost dela, ne nazadnje pa je tudi izrednega pomena za neod- visnost in obrambo naše skupnosti, saj je Center za elektrooptiko ena tistih Iskrih TOZD, ki tvorijo ZINVOJ.

Za njim je spregovoril predsednik kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra Jože Hujs, ki se je na kratko zahvalil tako delavcem Ele- ktrooptike, kot tudi JLA, ki je mnogo prispevala k razvoju Iskriinega centra. V imenu državnega sekretariata za ljudsko obrambo je spregovoril ge- neralmajor Ilija Trbovac, ki je obljubil vso pomoč Centru in izrazil upravi- čeno pričakovanje, da bo Iskrin center tudi v prihodnje ustvaril nova sredstva za obrambo naše socialisti- čne skupnosti.

D. Ž.

Karl Željko – kontrola cvetoče ja- blane.

Karl Željko je v TOZD Napajanja elektrotehnik. Doslej „ima na vesti“ že 18 inovacij, oz. tehničnih izboljšav in so jih pri tem štirinajst že vpeljali v proizvodnjo. Na račun teh tehničnih izboljšav je po grobi oceni imela tovarna že nad 6 milijon- nov dinarjev prihrankov, pri čemer je nad polovico celo deviznih pri- hrankov. Vse tehnične izboljšave se nanašajo na razna področja elektro- elementov, govore pa o tem, da je Karl Željko ob vestnem in marli- vem delu tudi nenehno razmišljal, kako bi bilo mogoče kaj izboljšati, kaj prihraniti. To mu je tudi uspe- valo, saj je bil v svojem iskanju trden in vztrajen.

Ob vprašanju, koliko je za doslej vpeljene tehnične izboljšave prejel odškodnine, oz. nagrade, je povedal da okrog 180.000 dinarjev, vendar hkrati s tem pa tudi dovolj zagre- njenosti in razočaranja. Kljub temu namreč, da nenehno poudarjamo pomembnost inovacijske dejavnosti, v kolektivu le ni pravega razumeva- nja, kot bi bili milijonski prihranki v proizvodnji nepomembna stvar. Še najbolj pa ga grizejo pojavi ne- voščljivosti med člani kolektiva. In da je nevoščljivost pravzaprav naj- težja ovira za uveljavitev tehnične izboljšave, ima Karl Željko iz bližnje preteklosti dovolj grenko izkušnjo.

No, bodi kakor koli, Karl Željko je na inovacijskem področju že „star maček“ in z izkušnjami prekaljen zato najbrž v tem pogledu kljub vsemu še ni rekel zadnje besede. Prav v zadnjem času se je posvetil razmišljanju, kako pomagati slepim, da se laže uveljavijo v vsakdanjem življenju. Plod njegovih razmišljanj sta dve na zunaj majhni pripravi, ki pa bosta slepim vendarle prinesli pomembno pomoč.

Karl Željko je v sodelovanju z ing. Ivanom Polzelnikom iz TOZD Keramični kondenzatorji ter ing.

TO JIM ŠE DOLGUJEMO

Med letošnjimi nagradenci Sklada Borisa Kidriča sta bili tudi dve skupini sodelavcev iz TOZD IPT in sicer dipl. ing. Matjaž Leskovšek, dipl. ing. Mirko Curk, dipl. ing. Desanka Jagarinec in Franc Bojc za „Razvoj naprav za prenos komand, signalizacij in merjenj manjših in srednjih kapacitet – „TM 15“ ter dipl. ing. Stanko Gajšek, dipl. ing. Jurij Hribovšek, dipl. ing. Marko Rebolj, Evstahij Moder, dipl. ing. Stanislav Lampret, dipl. ing. Drago Logar, dipl. ing. Peter Benedik in dipl. ing. Matija Zornada za izum „Razvoj in realizacija navigacijskega sistema za instrumentalno vodenje letala.“ O nagrajenih dosežkih obeh skupin sodelavcev TOZD IPT bomo nekaj več zapisali v prihodnji številki „Iskre“.

OBVESTILO

Na osnovi zaključka 3. seje odbora za pripravo proslave Dneva ISKRE z dne 24. 4. 1979 obveščamo vse TOZD in delovne skupnosti v SOZD ISKRA, da lahko za prevoz udeležencev na prireditveni prostor (Zajčja dobava–Ljubljana), kjer bo potekala proslava Dneva ISKRE koristijo prevoz po železnici s posebnimi vlaki. ŽG Ljubljana pri tem nudi na- slednje ugodnosti:

- 25 % popust na redno ceno
- postanek vlakov ob prihodu in odhodu na postajališču v Polju pri Ljubljani, ki je v neposredni bližini prireditvenega prostora (cca 300 m).

Za prevoz nudijo posebne vlake ali dodatne vagone pri rednih vlakih, kar zavisi od števila prijavljenih (na vagon se računa približno 70 potni- kov). Prijave za prevoz se naslovi na naslednji naslov: ŽG Ljubljana–Direkcija za transport–vozni red–Ljubljana, Moša Pijade 39.

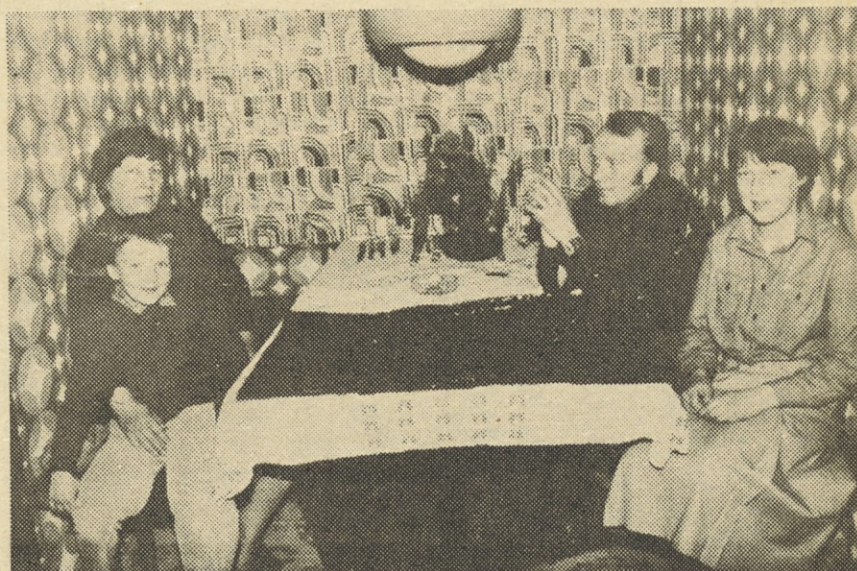
V prijavi je potrebno navesti:

- začetno postajo
- željene vmesne postaje
- število potnikov
- željeni prihod na postajališče Polje (med 8. in 10. uro dne 30. 6. 1979)
- željeni odhod–povratak iz postajališča Polje.

Število udeležencev lahko prijavite na lokalni železniški postaji (šefu postaje), pri čemer si je potrebno zagotoviti postarček na postajališču v Polju. Dodatne informacije se lahko dobe pri ŽG Ljubljana, tov. Štrifof, telefon 061/313-044 interna 351.

ŽG nudi te ugodnosti, če bodo prijave pravočasne, to je do 30. 5. 1979!

Prireditveni odbor

Karl Željko v krogu svoje družine.

Jožetom Finkom iz TOZD Napajanja in Rudijem Schosom iz razvojnega oddelka v Ljubljani za slepe izdelal zvočni fazni preizkuševalec in fre- kvenčni indikator svetlobe. Prve naprave je izdelal 50, druge pa 100 kosov in jih oddal Zvezi slepih Slovenije. Obe napravi pa so preiz- kusili konec aprila tudi v Avstriji, kjer sta vzbudili veliko zanimanje zaradi svoje učinkovitosti.

S tem pa iskanja rešitev za slepe Karl Željko še ni končal. Ubada se tudi s posebnim tipom semaforja, ki

bi zvočno obeleževal zeleno luč, kar bi slepim omogočilo varnejši prehod čez križišče. Vse to, kar je že in še utegne iznajti v pomoč slepim, je Karl Željko delal na pobudo Jožeta Zupanca, predsednika Zveze slepih Slovenije, kjer znajo Željčove dosež- ke zaslužno upoštevati.

Za konec pogovora s skromnim, vendar pa neumornim Karlom Željkom, sr. oskušali poškiliti še v njegovo zasebno življenje. Predvsem je žilavo deloven, vztrajen in celo tudi trmast, kadar skuša osnovno zamisel izpeljati do končne rešitve. Vztrajno tuhta in išče, v prostem času pa se prav rad ukvarja z delom na vrtu. Posebno vestno neguje sa- dovnjak ob hiši, lepo vreme in tisti najbolj prosti čas pa ga pogostokrat zvabita s čolnom na Krko, saj je ob vsem naštetem še tudi navdušen ribič, katerega pa priznava lepe krkine sčuke prav gotovo ne obra- tajo preveč. In prav med ribolovom, v neskaljeni tišini tudi največ lahko razmišlja o rešitvah svojih pogostih zamisli.

–J.C.–

Sestavljene organizacije združenega dela

(IZVLEČEK IZ POROČILA DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA SAMOUPRAVLJANJA SR SLOVENIJE)

V poročilu o sestavljenih organizacijah združenega dela, ki ga je pri- pravil Družbeni pravobranilec samoupravljanja SR Slovenije, je podan celovit pregled družbenoekonomskih odnosov, ki so podlaga družbeno- politična akti aktivnosti pri uveljavljanju zakonsko določenega položaja delavcev, ki združujejo delo in sredstva v SOZD.

Ob analizi posameznih odnosov so navedena številna vprašanja in di- leme, ki jih kaže preveriti v krogu zainteresiranih družbenih dejavnikov, kar bo prispevalo k hitrejšemu napredku in usmeritvi dela v sestavljenih organizacijah združenega dela ter dajalo tudi možnosti za ustrezno ravn- nje in ukrepanje pristojnih dejavnikov.

V izveščku iz vsebine poročila so nanzane predvsem posamezne ugo- tovitve, odprta vprašanja ter posamezne rešitve iz samoupravnih aktov, ki terjajo spremembe. Ta prikaz naj bi služil kot pripomoček organom republiškega sveta ZSS in republiškim odborom sindikatov posameznih dejavnosti pri usmeritvi njihove aktivnosti, predvsem pa kot opozorilo, katerim vprašanjem je potrebno v posameznih samoupravnih sporazumih in v odnosih med DO SOZD posvetiti več pozornosti. Sveti republiškega sveta ZSS pa naj bi odgovorili predvsem na zastavljena vprašanja in di- leme, ki jih odpira poročilo oziroma podprli posamezna priporočila za njihovo reševanje.

1.

ORGANIZIRANJE IN OBLIKE SESTAVLJENIH ORGANIZACIJ ZDRUŽENEGA DELA

1.Število SOZD

Skupno je v SR Sloveniji organiziranih 56 SOZD. Od tega jih 54 povezuje delovne organizacije s področja materialne proizvodnje, v dveh

SOZD pa se povezujejo družbene dejavnosti in sicer delovne organizacije zdravstva. Skupno je registriranih 43 SOZD, 6 je pripravljenih za vpis v sodni register, v sedmih pa so bili opravljeni referendumi o združevanju in sprejeti samoupravni sporazumi o združitvi. (V tem letu so se ukinile 3 SOZD, nastaja pa 6 novih SOZD).

Na podatke o neregistriranih SOZD gre opozoriti predvsem zato, ker preteče tudi po več let od priglasitve do registriranja, predvsem zaradi počasnega, pa tudi neodgovornega dela pri pripravljanju ustrezne doku- mentacije za vpis.

Razloge za takšno stanje gre iskati predvsem v dejstvu:

- da samoupravni sporazumi o združevanju pogosto z določanjem ciljev ne prepičajo o utemeljenosti združitve, ker pomenijo bolj program kot pa dogovor;
- da cilje in naloge ter skupne posle, zlasti pa dohodkovne odnose poskušajo konkretizirati šele po referendumu, pri čemer ugotavljajo, da interesi niso bili usklajeni in da bi bila morda ustrenejša druga oblika združevanja (npr. poslovna skupnost).

2. Postopki organiziranja in ustanavljanja

- Četudi je ugotovljeno, da so pri organiziranju SOZD v zadnjih dveh letih upoštevani vsi predpisi, je zelo majhna informiranost delavcev o tem, kakšne prednosti in obveznosti prinaša združevanje. Premajhna je tudi obveščenost, da je SOZD sicer neobvezna oblika organiziranja, da pa so obveznosti, ki so sprejete v sporazumih o združevanju, enako veljavne kot za TOZD ali DO;
- Pogosto pa so naloge, cilji in obveznosti SOZD postavljeni širše kot je to utemeljeno in realno. Zato se delavci na referendumih, ko gre za izpeljavo sicer formalno sprejetih referendumih, ko gre za izpeljavo sicer formalno sprejetih skupnih nalog, odločajo drugače oziroma jih ne uresničujejo;

- Ustanavljanje SOZD ni bilo vedno ekonomsko dovolj utemeljeno, vča- sih pa je bilo tudi pogojeno s podjetniškim obnašanjem, ob izgovorih na različne pritiske. To pa vpliva na trdnost združitve, včasih pa tudi na težnje po dezintegraciji;
- Pridruževanje novih DO v obstoječe SOZD je zelo malo. Zunaj teh integracij ostajajo tudi delovne organizacije, ki se ukvarjajo s prome-

tom blaga na debelo in z izvozno dejavnostjo, tudi v primerih, ko gre za specializirano trgovino, inženiring, in bi bilo združevanje uteme- ljeno;

- Razlogi za to so, med drugim, ozka in zaprta določila o pridruže- vanju, pa tudi določila samoupravnih sporazumov, ki postavljajo te dejavnosti kot organizacije skupnega pomena in naj bi bile upravičene le do sredstev za osebne dohodke ter skupno porabo;
- V SOZD je združenih, mimo drugih, 250 ali 52 % DO s TOZD mate- rialne proizvodnje, kar pomeni visoko stopnjo institucionalne pove- zanosti. Zunaj SOZD ostaja vrsta nadpoprečno akumulativnih orga- nizacij, pa tudi nekaj takih DO, ki so v težavah.

Presoditi je potrebno, ali so združene zares take delovne organizacije, oziroma dejavnosti, ki zagotavljajo ob večji družbeni produktivnosti tuč- večji dohodek. Oceniti je potrebno utemeljenost združitve v SOZD npr.:
– več DO trgovine na drobno;
– proizvodnih DO različnih dejavnosti, ki nimajo ničesar skupnega v proizvodnji, menjavi ali dopolnjevanju ponudbe,
– več DO iste dejavnosti, čeprav ni npr.: medsebojne dobave surovin, polizdelkov in tudi ne gre za večjo medsebojno delitev dela ali skupen nastop na trgu, itd.;

– majhnih enovitih DO (npr. 20 delavcev), ki nimajo med seboj ničesar skupnega, ampak se na ta način le izogibajo učinkovitejših povezav v okviru DO;

3. Povezovanje ene delovne organizacije v več SOZD (čl. 382. ZZDO

- Sedem DO se povezuje v več SOZD, vendar pa njihovi sporazumi ne vsebujejo določil, ki bi opredeljevala pogoje in način takega povezo- vanja (omejitve, skupno planiranje, kaj združujejo, ipd.), čeprav bi morali biti specifični interesi za povezovanja (npr. za surovine) pa tudi odnosi, zelo natančno določeni.
- Ocenimo teh razmerij terja tudi dejstvo, da DO v različnih SOZD prista- jajo le na minimalne obveznosti za pridobitev lastnih ugodnosti (defi-

Hannover — izložba sveta

Več kot 1,5 milijona obiskovalcev iz sto različnih držav, približno 5000 razstavljalcev (od tega 25 % udeležba inozemskih firm), 23 razstavnih dvoran z ogromnimi dodatnimi razstavnimi prostori, urejeno parkirišče za cca 50.000 avtomobilov — to je le nekaj podatkov, ki dokaj nazorno govorijo o razsežnosti največjega elektrotehničnega velesejma na svetu. V 12. hali je med drugimi razstavljala tudi Iskra.

Na 120 m² razstavnega prostora (ki je bil po mnenju večine funkcionalno razporejen vendar pretemno skoraj turobno obarvan), je Iskra pokazala del proizvodnega programa, ki predstavlja njen standardni izvozni program (releji, števeci, elektronski elementi, merilni instrumenti, telefonski aparati itd.). Pokazala pa je tudi nekaj novega; elektronsko telefonsko garnituro s programskim krmiljenjem, dodatnim zvočnikom in kasetami. Skratka sodoben namizni komunikacijski sistem, primeren za proizvodne organizacije, banke, zavarovalnice, inštitute, bolnice in podobne institucije. V njem naj bi bil združen tako telefonski kot podatkovni del. Omenjena garnitura je nastala kot rezultat sodelovanja med kranjsko TEA (ki je sodelovala s svojim razvojem), Laboratorijem za mikroelektroniko na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani in Mikroelektroniko. Tako po zasnovi, vgrajenih komponentah kot obliki

predstavlja najnovejši dosežek na področju telefonskih garnitur.

Iskra je na tem primeru uporabila v svetu že poznano prakso — z združitvijo znanja, ki ga ima fakulteta je prišla do novega izdelka, primernega za redno proizvodnjo. Le-ta naj bi v Iskri predvidoma koncem letošnjega leta tudi stekla. Omenjena garnitura je prinesla še eno prednost. S tem izdelkom so bila razvita tri nova vezja, ki bodo predstavljala reden proizvodni program v Mikroelektroniki. Tudi oblikovno se je uspela izredno prilagoditi telefoniji in sodobnim zahtevam dizajna. Med izredno veliko eksponati, ki so bili razstavljeni v hali 18 kot za dizajn nagradni izdelki, je prejela priznanje posebne žirije za dobro industrijsko oblikovan izdelek. Oblikovna zasnova je delo Davorina Savnika.

Vendar povrnimo se k sejmu. To, da smo 14. prisotni na največjem elektro-sejmu na svetu pomeni vztrajno uveljavljanje iskrinega imena in njenih proizvodov v svetu, pomeni našo odločnost, da v krogu svetovne elite pokažemo, da poskušamo slediti razvoju tehnike in tehnologije in da vseskozi gojimo vzdrževanje poslovnih kontaktov s kupci. Kajti ne smemo pozabiti, da je velesejem tudi prodajni, čeprav je njegov prvotni namen zajet v razstavi najnovejših dosežkov na omenjenem področju. Lahko bi rekli, da

Pogled z 18 m visokega stolpa na razstaviščni prostor.

Boris Lasič.

sejem združuje tehnično izredno gosta strokovna področja s kompletnimi ponudbami.

Z nekaj besedami si oglejmo še iskrično prisotnost na zahodno nemškem tržišču. Kakšno je trenutno stanje in kakšne so možnosti za vnaprej nam je v razgovoru povedal direktor Iskra — Elektronike v Stuttgartu Boris Lasič: „Zahodna Nemčija sodi v tisto tržišče, v katerega je Iskra realizirala lani 10 % svojega celotnega izvoza. Poudarjam, da tudi danes ni problem doseči na to tržišče izvoz v planških številkah. Odras tega so tudi rezultati prvega kvartala letošnjega leta, ko smo izvozili v Zahodno Nemčijo 23 % glede na letni plan, kar ni malo. Pri tem smo na omenjeno tržišče prodali (vrednostno) največ števec, za katere je tudi največje povpraševanje. Nekoliko zaostajajo elementi. Vendar ne zaradi manjšega tržnega povpraševanja pač pa kot že tolikokrat prepočasnega sledenja naročil.“

Tudi izdelkov široke potrošnje bi lahko prodali več. Če se dotaknem relejev, bi za zadovoljevanje potreb morala teči proizvodnja vsaj tako kot teče trenutno, čeprav še vedno ne sledimo trgu. V Avtomatiki bi se morali tega zavedati, saj je relje zanimiv za tukajšnje potrebe trga.

Če poskušam predvideti stanje do konca letošnjega leta menim, da bomo zastavljeni plan dosegli in sem v tem pogledu optimist. Toliko trenutno. Če pa bomo hoteli izvozni trend rasti 20 do 30 % tudi v bodoče ohraniti, je potrebno takoj pristopiti k uvajanju novih proizvodnih programov, ker so ti že zastareli. To je pokazala tudi pred kratkim narejena tržna analiza tako za omenjeni kot za širši trg, kamor Iskra izvaža.“

Š.D.

O PROJEKTI ORGANIZIRANOSTI INOVACIJSKIH PROCESOV V ISKRI

Ambiciozni načrti Iskre, da postane še bolj upoštevana vreden partner na mednarodnem tržišču so nujno osnovani na tehnološko sodobnem programu. Čas od zamisli oziroma odločitve o projektu novega izdelka je vedno bolj bistven faktor za uspeh projekta. Za hitro izvedbo projektov je treba ustvariti ustrezne pogoje (kadrovske, organizacijske, finančne, operativne), k čemur smo v Iskri doslej vse premalo načrtno pristopili. Na nedavnih pomembnih posvetovanjih o inovacijsko-programski problematiki, na zunanje trgovinski konferenci in na posvetovanju predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in poslovnih organov so ugotovili, da je za hitrejšo izpolnjevanje nalog iz srednjeročnega načrta med drugim tudi posebno pomembno, da dosledno uveljavimo na področju razvojno-inovacijske dejavnosti, od idejne zasnove do prenosa v proizvodnjo, sistem teamskega dela.

Kot prvo neposredno akcijo nameravamo na osnovi zaključkov II. posvetovanja o inovacijsko-programski problematiki sklicati interno posvetovanje o projektni organiziranosti inovacijskih procesov. Kot inovacijski proces smatramo celoten sklop dogajanj pri osvajanju novih izdelkov in tehnologij, na katerega vpliva vrsta poslovnih segmentov (trženje, rezisko-

valno—razvojna dejavnost, finance, nabavne službe, itd.).

Posvetovanje naj bo zagon za smelejše urejanje projektne organiziranosti inovacijskih procesov in naj opozori na probleme, ki jih pričakujemo ob uvajanju (n.p. razne konfliktna situacije med funkcionalno in hierarhično strukturo). Jedro posvetovanja naj bo razprava članov poslovnih kolegijskih strokovnih delavcev v inovacijskih procesih in ostalih udeležencev o sedanjem poteku inovacijskih procesov in o ukrepih za njihovo bolj sistematično, projektno organiziranost.

Kot uvod v razpravo bo nekaj kratkih referatov osvetlilo problematiko projektne organiziranosti inovacijskih procesov z raznih kotov in sicer:

1. M.Kobe, Vloga poslovnih organov v inovacijskih projektih
2. M. Trojar, Organizacijska in kadrovska problematika projektne dejavnosti
3. I. Banič, Inovacije in trženje, dve strani iste medalje
4. B. Stiglic, Primer modela projektno-matrične organizacije v Iskri, Industriji za avtomatiko
5. M. Slokan, Projektni pristop v izvajanju inovacijskih procesov
6. V. Levovnikova, Pomen informacijske dejavnosti za projektno organizirani inovacijski proces.

Trajanje vseh uvodnih referatov je predvideno na približno 100 minut. Nekaj vidikov problematike (n.p. družbenopolitični in samoupravni aspekti, ekonomika, finance) bo prikazano tudi v razpravi.

Posvetovanje bo celodnevno in bo predvidoma konec maja v Ljubljani.

ZORIN — nova delovna organizacija

V dneh pred prazniki so imeli v Iskrinih temeljnih organizacijah — Biroju za industrijski inženiring, Centru za avtomatsko obdelavo podatkov in INDOK službi — referendum, na katerih so se odločili za skupno pot v okviru nove delovne organizacije „Zavoda za organizacijo in informatiko“. Od 113 delavcev iz teh temeljnih organizacij, ki so se udeležili volitev, se jih je za združitev odločilo kar 106. Za ZORIN je tako glasovalo, izraženo v odstotkih, 83,5 % volilcev. Pri tem velja vsekakor zapisati, da se je v INDOK službi vseh 20 zaposlenih udeležilo volitev in tudi vseh 20 je glasovalo „ZA“.

Tak uspeh celotnega referenduma je vsekakor odraz pravilno zastavljenih in uspešno izvedenih priprav na združitev, hkrati pa tudi plodnega sodelovanja med komisijo za pripravo Samoupravnega sporazuma o združitvi v novo delovno organizacijo ter samoupravnimi in družbenopolitičnimi organizacijami v BII, CAOP in INDOK-u.

V Zavodu za organizacijo in informatiko bo sprva zaposlenih okoli 130 delavk in delavcev, nekako v mesecu dni pa se jim bo najverjetneje pridružilo še 20 delavcev Oddelka za Standardizacijo. Le-ta deluje zdaj v okviru skupnih služb SOZD Iskra. Podrobnosti za njihovo pridružitve bodo sprejeli na prvi seji delavskega sveta

ZORIN-a. Postopek je nekako takle: Oddelek bo moral najprej preiti v enega od treh obstoječih temeljnih organizacij v ZORIN-u, takoj zatem naj bi se Oddelek formalno kot temeljna organizacija, hkrati pa se bo odločal za pridružitve k Zavodu.

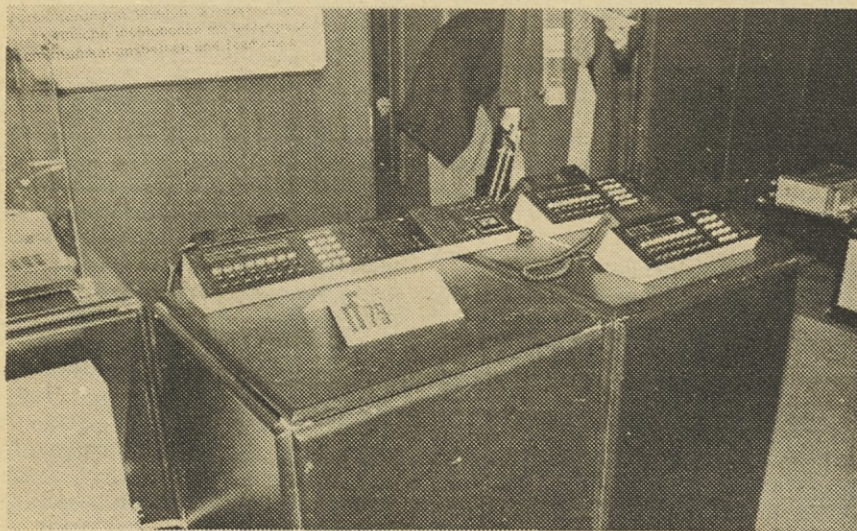
Približno 150-članski kolektiv bo imel predvidoma sedež v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani. Besedo predvidoma smo zapisali zato, ker je to za zdaj še želja, čeprav so jo zapisali tudi v Samoupravnem sporazumu o združitvi. Trenutno je ZORIN „razbit“ po sedmih lokacijah — BII ima prostore na Snežniški, Tržaški in Starotovi ulici, CAOP je v poslovni stavbi, INDOK služba pa živetari na Tržaški, v Stegnah in v Kranju.

Hkrati s referendumom so bile v nekaterih enotah tudi volitve v samoupravne organe, ponekod pa še niso končane in bo proces trajal nekako do srede meje. Takoj po izvolitvi vseh delavskih svetov po temeljnih organizacijah, bo komisija za pripravo Samoupravnega sporazuma o združitvi v ZORIN sklicala prvo sejo delavskega sveta DO. Na zasedanju bodo med drugim izvolili predsednika in podpredsednika tega najvišjega samoupravnega telesa ter imenovali vršilca direktorja ZORIN. Kot že rečeno, se bodo dogovorili tudi o podrobnostih

(Nadaljevanje na 5. strani)

Z našega razstavnega prostora v Hannoveru.

Novost na Iskrinem razstavnem prostoru — elektronska telefonska garnitura.

citarne surovine, realizacija proizvodov, odpiranje trga, ipd.) in ne planirajo niti skupnega razvoja prodajne mreže, niti drugih sicer skupnih zadev.

4. Povezovanje posameznih TOZD v SOZD

— V teh primerih gre za nezakonitost medsebojnih odnosov, ker se v SOZD združujejo delovne organizacije in ne TOZD;

— Pogosto prihaja tudi do prekoračitve pooblastil podpisnikov (poslovnih organov TOZD) sporazuma, predvsem glede načel skupnega planiranja in medsebojnih dohodkovnih odnosov.

Najučinkovitejše povezave izmed treh oblik, predvidenih po zakonu o združenem delu (382. čl.) se kažejo vertikalne povezave, ki predstavljajo reprodukcijsko celoto. Takšnih SOZD je 16 ali 29 %.

II.

EKONOMSKA PODLAGA ZDRUŽEVANJA DELA IN SREDSTEV

1. Ekonomski vidiki združevanja

— O ekonomskih, tehnoloških in socialnih vidikih, ki bi morali biti podlaga utemeljenosti SOZD, se premalo razpravlja, tako pred, kot po združitvi v SOZD. Ne ugotavljamo možnosti, niti spremljamo, koliko so izkoriščene n.p. prednosti tipizacije, standardizacije in specializacije proizvodnje ter delitve dela s prenosom in dopolnjevanjem tehnologije, serijske proizvodnje, usklajenosti tehnoloških procesov; možnosti masovne proizvodnje, zniževanja cene na enoto proizvoda, možnosti zviševanja družbene produktivnosti, itd. E nako velja za delovne pogoje, razvoj znanosti in raziskovanja za proizvodnjo, plane in njihovo konkretizacijo ter tudi samo vlogo in mesto dejavnosti.

— Analiza prikazuje zbir podatkov iz bilanc uspeha, ne pa tudi iz bilanc stanja, ki bi bili za ocenjevanje uspešnosti SOZD zelo koristni, saj drugih podatkov n.p.: o združenih sredstvih po namenih, vrednosti medsebojne menjave, o sredstvih ustvarjenih s svobodno menjavo dela za DSS ali DO skupnega pomena, iz bilanc ni mogoče dobiti.

— Prav zato je potreben dogovor, kateri podatki bodo v bodoče tekoče

izdelani tudi za SOZD, morda tudi za poslovne skupnosti ter interne banke.

— Čeprav z merjenjem velikosti SOZD, tako po številu zaposlenih, kot po ekonomski moči posamezne DO v SOZD, ne moremo ugotavljati njihove gospodarske učinkovitosti, je iz posameznih podatkov razvidno, da bi lahko doberšen del integracij imelo funkcijo nosilca razvoja na posameznem področju proizvodnje oz. pobudnika skupnega planiranja, organiziranja dela in združevanja sredstev izven lastnih institucionalnih okvirov. Še zlasti bi bilo treba domisliti tudi združevanje v skupnosti združenega dela za plansko in poslovno sodelovanje.

— Ugotoviti pa bi bilo potrebno, zakaj DO nekaterih panog (usnarjstvo, čevlarska industrija, tekstilna industrija, gostinstvo in turizem, gozdarstvo) ostajajo bolj ali manj izven teh procesov povezovanja.

Navedenim vprašanjem delitve dela in tehnoloških povezav bi morale ustrezne institucije posvetiti več pozornosti že zato, da bi tudi glede povezovanja po kriteriju „panoga“ in „dejavnost“ omejili spontanost ter jo zamenjali z argumenti tehnologije in ekonomije.

2. Interne banke

Samoupravni sporazumi so povečini oblikovani na skupnem vzorcu. Veliko je tudi nekritičnega prepisovanja funkcij in poslov po zakonu, kar je razvidno iz naslednje usmeritve:

— po večji usmeritvi navzven kot v SOZD (zanemarjena funkcija; samofinanciranja);

— da bi postala interna banka velika finančna institucija, ki bi bila po dejavnosti celo širša od temeljne banke;

— da bi prevzemala kreditne posle z občan, ki niso v skladu z zakonom;

— da bi izdajali vrednostne papirje kot delnice, itd.

Takšna in podobna določila ter določeni odpori pri realizaciji sporazuma, ki so tudi posledica nesporazumov okrog določanja sedeža interne banke (kjer so DO v več občinah), zahtevajo skupno družbeno presojo teh vprašanj.

a) Problem združevanja sredstev je, sodeč po vsebini sporazumov, tudi v naslednjem:

— združena sredstva za razširitev materialne podlage dela, ki se največkrat oblikujejo v odstotku od dohodka, se uporabljajo na pod-

lagi „letnih planov“ (ki jih največkrat ni). obravnavajo pa se kot skupna sredstva za različne investicije;

— udeležba oziroma vračilo in nadomestilo se ne ugotavlja po posameznih investicijah, marveč skupno, v povprečju, kar pa ni v skladu z zakonom,

— v sporazumih ni določil, da je interna banka dolžna spremljati gospodarjenje in položaj v vseh delovnih organizacijah in podebej še v tistih, ki uporabljajo kredite ali združena sredstva. Niti ni določeno, da če tega ne stori, nosi riziko skupaj s članicami, ki so sredstva posodile, ipd.

b) Organi upravljanja so v sporazumih po večini oblikovani v skladu z zakonom:

Predviden je zbor, poslovni odbor in individualni ali kolegijski organ. Le ponekod je predviden tudi kreditni odbor, ki je po zakonu le organ temeljne banke, ne pa tudi interne banke.

Posebno pomembno je vprašanje vzporednosti v upravljanju oziroma odločanju v določilih o pristojnostih delavskega sveta SOZD in zbora interne banke, česar pa SOZD ne razrešuje, čeprav je bilo na to dvojnost opozorjeno.

Jasno bi moralo biti določeno, da je organ upravljanja in odločanja delavskega sveta SOZD. Ker se delavski svet pogosteje sestaja kot zbor interne banke in ker se pomembne odločitve prenašajo na poslovne odbore, je potreben širši dogovor, da bi ustrezne organe interne banke bolj neposredno vezali na delavske svete SOZD oz. DO in o tem, kako naj bi bili ti organi oblikovani, če bi postale članice interne banke tudi delovne organizacije, ki niso v SOZD.

c) Delovne skupnosti skupnih služb interne banke — V sporazumih je položaj delavcev določen drugače kot to velja za DSSS v delovni organizaciji, kar je po oceni pravobranilca, posledica neskladnosti med ZZD (95. čl.) in zakonom o temeljih kreditnega in bančnega sistema (čl. 97, 98. 110). Po slednjem ti delavci oblikujejo le sredstva za osebni dohodek in skupno porabo.

(Dalje prihodnjič)

Tisoč in ena novost

Tako karakterizira posebna sejemska izdaja revije Inter Electronic letošnja 22. mednarodno razstavo elektronskih sestavnih delov v Parizu. Resda ni bilo revolucionarnih novosti, občutili in zapazili pa si nešteto drobnih, a pomembnih korakov napredka, posebno pri važnejših skupinah aktivnih sestavnih delov.

Iskrin je tradicionalni nastop na pariški razstavi in problematiko našega prodora na francosko tržišče smo orisali v prejšnji številki v razgovoru z Milošem Korošcem. Danes pa prinašamo nekaj strokovnih podatkov in zanimivosti s te razstave, ki jo je skupinsko obiskalo v organizaciji Strojne sekcije za elektronske sestavne dele, mikroelektroniko in materiale (SSESD) pri Jugoslovanski zvezi za ETAN s posebnim letalom 110 udeležencev, od tega 55 Iskrašev iz vseh naših delovnih organizacij.

Razstava je bila odprta od 2. do 7. aprila, na njej pa smo se mudili od 3. do 5. aprila. Ob množici razstavljenih izdelkov so ti trije dnevi za popolnejši pregled nad novostmi komaj zadostovali. Prva splošna ugotovitev, ki pade v oči glede razstavljenih skupin izdelkov je, da so tudi Francozi dali močnejši poudarek kot lani opremi in materialom za proizvodnjo elektronskih sestavnih delov, kar dokazuje, da se tudi pariški Salon želi približati profilu munchenske razstave komponent Electronica.

Po skupinah izdelkov je bila razstava razdeljena takole:

60,3 % elektronski sestavni deli in podsestavi 16,6 % merilne naprave za meritve elektronskih sestavnih delov 6,7 % specialni materiali in pomožni izdelki za proizvodnjo

16,4 % proizvodne naprave in tehnološka oprema za proizvodnjo elektronskih sestavnih delov.

Od lanske razstave je najbolj narasla ponudba opreme, kar za 23 %.

Otvoritvi razstave je francoska vlada dala precejšen poudarek z obiskom ministra za industrijo. Temu se ni čuditi, saj zaposluje industrija elektronskih komponent v Franciji 53.000 ljudi in je seveda tudi materialna osnova ostale elektronske industrije. Za večjo konkurenčnost francoske industrije elektronskih sestavnih delov na mednarodnem tržišču, je poudaril minister, je nujna čim večja avtomatizacija proizvodnje ter obenem sistemsko vlaganje v raziskave.

Za nas je morda pri tem zanimiv francoski pristop k osvajanju mikroelektronike z namenom, da bi preskočili tehnološki zaostanek za ZDA. Vlada je zastavila takozvani „Plan integriranih vezij“, v katerega je uspešno združila francoske in ameriške firme s ciljem, da bi v letu 1981/82 na francoskih tleh obvladali vse pomembnejše mikroelektronske tehnologije: NMOS, CMOS, MOS-SOS, IIL, TTL-LS, ECL in bipolarno-linearno. Državna pomoč v obliki raziskovalnih pogodb in investicij v naslednjih petih letih bo znašala 880 mio frankov. Osvajanje NMOS vezij teče na osnovi kooperacije francoske elektronske industrije (51 % deleža) ter National Semiconductor (41 % deleža), osvajanje CMOS pa s Harris Corporation. Poleg tega pa žele Francozi doseči še naskok v tehnologiji, zato so poverili laboratoriju LETI (Laboratoire d'Electronique et de Technologie de l'Informatique) in CNRS (Centre national de recherches scientifiques) dolgoročni projekt, v katerega se bo vključil tudi CNET (francoski poštini institut) z novimi laboratoriji v Grenobleu z namenom osvojiti francosko tehnologijo za V-VLSI. Za ohranjanje uporabnikov vezij pa je francoska vlada sklenila prevzeti 30 % stroškov osvajanja vezij po naročilu.

V svoji dobro organizirani mreži državnih raziskovalnih institucij delajo Francozi na široko zastavljenemu programu usmerjenih raziskav in so na razstavi prikazali več dosežkov kot n.pr. magnetometer na osnovi efekta Josephsona, elektrolitske displeje na principu elektrolitske celice s transparentnimi elektrodami tanke plasti

($\leq 50 \text{ \AA}$) srebra, VLSI integrirana vezja s 40.000 elementi na enem čipu (dimenzija elementa 2-3 mikrone), prve spomine na osnovi magnetnih mehurčkov itd. Z organiziranim pristopom žele postati neodvisni v proizvodnji elektronskih naprav in sistemov za vojaško in vesoljsko uporabo.

Napredek proizvodnje pospešujejo Francozi tudi na področju pasivnih komponent. Pred kratkim so si z razpisom projekta „Proizvodnja pasivnih komponent“ ki ga bo sofinancirala država zastavili cilj, da z osvajanjem novih materialov in tehnologij, razvojem avtomatskih proizvodnih linij, izboljšanjem lastnosti komponent in proizvodnjo novih generacij komponent dosežejo večjo konkurenčnost na svetovnem tržišču.

Razstava je dokazala, da se na osnovi novih materialov odpirajo nove možnosti razvoja elektronskih sestavnih delov in s tem elektronike. Od doslej najbolj uporabljanih kristaliničnih materialov se pozornost vedno bolj obrača na amorfne materiale, vključno na kovine s steklasto strukturo, ki obetajo nove, doslej še nezane kombinacije fizikalnih in kemijskih lastnosti za popolnoma nove komponente. Titankarbidne plasti na kovinskih materialih, ki so odporne proti obrabi in koroziji, postajajo tudi v elektroniki vedno bolj zanimive. Na področju plastičnih materialov so bili n.pr. razviti dodatki k epoksi smolam, ki ontogočajo hranjenje in vlivanje zmesi tudi še po enem tednu.

Plastične folije omogočajo nov način integracije pasivnih sestavnih delov (R, RL, RCL mreže); to je pokazal Siemens s svojim sistemom Sicufol, s katerim nadomešča hibridna vezja na keramičnih substratih ter se že uporabljajo v TV sprejemnikih, za elektronske igre itd.

Novi piezo keramični materiali dobivajo vedno širšo uporabo v telekomunikacijskih napravah in v ultrazvočnih vibratorjih s širokim poljem uporabe. Coming Glass že redno proizvaja steklasto keramiko Macor, ki nadomešča in prekaša keramiko na osnovi Al_2O_3 , saj jo je možno mehansko obdelovati kot kovine. Silicijev karbid je lahko osnova tudi za svetleče diode z modro svetlobo. Substrat iz litijeve niobata omogoča izdelavo filtrov na osnovi površinskih valov, ki nadomeščajo klasične filtre iz posamičnih tuljav in kondenzatorjev.

Seveda so taki dosežki možni le s sistematičnim vlaganjem v raziskave, ki dosega pri velikih svetovnih grupacijah ogromne razmere: Siemens n.pr. investira vsako delovno uro preko 1 milijon nemških mark za raziskave (8 % celokupne letne prodaje 29 milijard DM, to je 2,3 milijarde DM).

Poudarek med novostmi razstave je bil predvsem na mikroelektronskih in optoelektronskih elementih, mnogo manj pa na pasivnih sestavnih delih. Kot posebno zanimivost omenjam le zelo majhne možnosti večslojne keramične kondenzatorje (delovna napetost max 5,4 kV, max tok 8 A, kapacitete 10–300 pF, delovna temperatura do 200°C), ki jih je prikazala

ZORIN — nova delovna organizacija

(Nadaljevanje s 4. strani)

informatiko. V tem primeru bi bila njena kratica IIOI. Med javno razpravo o samoupravnem sporazumu so delavci predlagali spremembo naziva in to, zlasti zaradi dveh vzrokov — kratico IIOI bi lahko v besedilu kdaj pa kdaj zamenjali za številko, še bolj tehten vzrok pa je bil v tem, da so v Iskri, še bolj pa zunaj nje, že doslej pogosto zamenjevali Biro za industrijski inženiring z Inženiringi v Avtomatiki. Ta zamenjava bi bila še bolj možna, če bi se novi kolektiv poimenoval Inženiring za organizacijo in informatiko. Kakor koli že, tudi kratica ZORIN je lepša in sprejemljivejša, kot pa IIOI.

prehoda Oddelka za standardizacijo v ZORIN. Osrednja točka dnevnega reda prve seje delavskega sveta pa bo vsekakor sprejetje sklepa o izdelavi srednjeročnega plana delovne organizacije in sprejetje programa za izdelavo tega plana.

Ob koncu zapisa o uspešnem referendumu za ustanovitev Zavoda za organizacijo in informatiko, smo bralcom dolžni še tole obvestilo — komisijska za pripravo Samoupravnega spisa za razuma je sprva predlagala, da naj bi se nova delovna organizacija imenovala Iskra inženiring za organizacijo in

firma LCC, kot dosežek skupnih raziskav z državno Service d' Etude et de Fabrication des Telecommunications.

Na področju relejev je jasno opazen pospešen prehod od elektromehanskih izvedb na elektronske izvedbe. Isti trend je viden pri drugih sestavnih delih naprav za avtomatizacijo.

Optoelektronski elementi se vedno bolj pojavljajo v raziskovalnih in proizvodnih programih večjih elektronskih grupacij. Tipičen je primer firme Plessey, ki je ustanovila za proizvodnjo optoelektronskih elementov nov center v Towcestru, ter nudi sedaj že novo generacijo svetlečih diod in alfanumeričnih displejev, infrardeče detektorje na osnovi PbTe/Sn infrardečih oddajnih diod, piroelektrične infrardeče detektorje, diode za uporabo v optičnih telekomunikacijah in v daljinomerih itd. Kot absolutno svetovno novost so pokazali svetlečo diodo, ki je vidna še pri okolni svetlobi 100.000 luksov (kar ustreza direktni sončni osvetlitvi skozi oblake.)

Zanimiva je uporaba svetlečih diod v preprostih preizkuševalnikih napečnosti brez instrumenta za sedem področij, ki jo je pokazal Siemens.

Vsi vemo, da se v zadnjih letih močno večja poraba displejev s tekočimi kristali (LCD), ne samo kot konkurent svetlečim diodam v ročnih urah in žepnih kalkulatorjih. Hitro se razvija uporaba v merilnih instrumentih, posebej ker odpira kmiljenje LCD s CMOS vezji vrsto novih možnosti uporabe. Uporaba sončnih celic se razširja tudi za napajanje majhnih naprav kot so žepni kalkulatorji, fotobliskovne naprave, alarmne ure, merilni instrumenti, ojačevalniki za naglušne itd. Veliki paneli s 3 palčnimi Si celicami dajejo 15 W (100 mW/cm²) in se uporabljajo za napajanje naprav za korozijsko zaščito, za elektrolize, za črpanje vode, železniško signalizacijo, za mikrovalovne posrednike itd.

Viden je tudi napredek v ponudbi optičnih vlaken, ki jih proizvajajo že v dolžinah do 20 km in izgubami do 3 dB/km.

Zanimivo je opazovati na taki razstavi, kot je pariški Salon, nove izdelke in primerjati njihove sposobnosti z dosedanjimi rešitvami. Seveda pa se ne bje konkurenčna bitka samo na tehničnem, temveč tudi na tržnem polju. Kot primer vzemimo CCD pomnilnike in pomnilnike z magnetnimi mehurčki. Slednji so mnogo dražji od prvih, so pa bolj zmogljivi. Vendar proizvajalci obetajo, da bo proizvodna cena za 1 M bitni pomnilnik z magnetnimi mehurčki leta 1983 le približno 1/50 sedanje cene za 256 K pomnilnik (najbrž pa pri tem niso računani stroški za periferna in napajalna vezja, ki jih dodatno zahtevajo pomnilniki z magnetnimi mehurčki). Trenutno je situacija na tržišču taka, da proizvajalci 64 K bitnih pomnilnikov CCD ne morejo zadovoljiti kupcev, ker je povpraševanje desetkrat večje kot so možnosti dobav.

Splošno viden je prodor hibridnih vezij, pri katerih je možno v kombinaciji s čipi monolitnih integriranih vezij že doseči stopnjo obsežne integracije (LSI).

Področje aktivnih komponent, predvsem monolitnih integriranih vezij, kaže tako hiter napredek, da ga je opaziti že v času pol leta, to je od muenchenske Electronice do pariškega Salona aprila 1979. Tu smo videli izredno ekspanzijo in vsepriučnost mikroraziskovalnikov na enem čipu (v enem ohišju). Preprosti 4 bitni mikroraziskovalniki, katerih cena je okoli 5 \$ za kos imajo že velikoserijsko uporabo, celo v igračah. Uporabi 8 bitnih mikroraziskovalnikov se odpirajo nove možnosti sedaj omejenemu številu proizvajalcev pa so se pridružili mnogi novi z različnimi verzijami teh izdelkov. Tržišče mikroraziskovalnikov v Evropi se bo v obdobju med letom 1978 in 1986 povečalo za dvanajstkrat (1978–69 mio dolarjev, 1981 – 297 mio dolarjev, 1986 – 832 mio dolarjev).

Tudi izbira pomnilnikov na osnovi MOS tehnologij, ki jo je pokazala razstava, je izredno široka, vidimo pa tudi vedno več dobaviteljev 64 K bitnih pomnilnikov.

Med uporabniki mikroprocesorjev je bilo veliko zanimanje za 16 bitni MP 8080 Intela, ki bo verjetno postal v bodoče eden standardnih mikroprocesorjev. Seveda tudi drugi veliki proizvajalci (Motorola, Texas Instruments, Fairchild, ZILOG, Siemens) ne zaostajajo na tem področju. Perspektive prodaje 16 bitnih mikroprocesorjev so dobre.

Evropski direktor firme Intel je napovedal, da bo prodaja 16 bitnih mikroprocesorjev s priključnimi vezji

dosegla leta 1983 vrednost prodaje 8 bitnih mikroprocesorjev.

Morda bi bil za naše bralce posebej zanimiv ogled stojnice našega ameriškega partnerja na področju mikroelektronike, firme AMI, ki je pokazala svojo aktivnost predvsem v treh smereh: mikroprocesorji, pomnilniki in vezja za telekomunikacije. Omeniti velja familijo S 6800 z dvema novima centralnima enotama, izvedenima v tehnologiji NMOS. Spominska RAM, ROM in REPRAM vezja so izdelana v VMOS tehnologiji. Kot zadnja novost je bil prikazan CODEC z vgrajenim filtrom, med drugimi vezji za telekomunikacije pa multifrekvenčni generator ter cela serija vezij za sodobne telefonske aparate z gumbnim izbiralnikom, pomnilnikom itd.

Kot vemo, dajejo Francozi poseben poudarek kakovosti in zanesljivosti elektronskih sestavnih delov. Pa ne samo Francozi, tudi nekatere druge države Evrope so se dogovorile o enotnem evropskem sistemu CECC (Cenelec Electronic Components Committee) za zagotavljanje kvalitete elektronskih sestavnih delov na osnovi stalnega spremljanja proizvodnje pri proizvajalcih in primerjanja kakovosti standardom. Interes za ta sistem vedno bolj raste. Doslej je bilo podeljeno približno 750 modelom aktivnih in pasivnih elektronskih sestavnih delov potrdilo o ustreznosti CECC. Na razstavi je deloval poseben informacijski center, ki je profesionalnim

obiskovalcem dajal podatke o tem sistemu.

Razstavo je spremljal niz predavanj razstavljalcev, predvsem s področja aktivnih komponent. Organiziran je bil tudi sestanek francoske sekcije ISHM (International Society for Hybrid Microelectronics), na katerem so obravnavali kot osrednje vprašanje temo LSI in hibridna mikroelektronika. Prirejen je bil tudi enodnevni seminar družbe Integrated Computer Systems o uporabi mikroprocesorjev in mikroraziskovalnikov. Dokumentacija te družbe in sam seminar sta me opozorila na dejavnost strokovnega izobraževanja kot poslovne aktivnosti, ki jo v svetu sistematsko vedno bolj goje. Pri tem jih vodi ugotovitev, da ima hitro se razvijajoča tehnologija za posledico vrzel med možnostmi, ki jih nudi in njeno uporabo v industriji. Kot konsekvenco rešitev tega perečega vprašanja organizirajo seminarje in tečaje, ki omogočajo trajno dopolnilno izobraževanje inženirjev in drugih uporabnikov v Evropi in ZDA na raznih področjih uporabe računalništva in drugih elektronskih tehnologij.

Naj zaključim poročilo z mnenjem revije Inter Electronique, po katerem bo leto 1979 prelomno leto za elektronske sestavne dele, ker so praktično v razvoju vsa področja, ta pa bodo vplivala na nove izvedbe elektronskih sistemov.

M. Slokan

Dva posnetka z Iskrinega razstavnega prostora na velesejmu v Zagrebu.

ISKRA NA POMLADANSKEM ZAGREBSKEM VELESEJMU

Mnogo novosti iz Iskrinega proizvodnega programa, izredno lepo in namensko uspešno urejena stojnica ter malo obiskovalcev in majhno zanimanje. To je na kratko slika oz. kratka ocena Iskrine prisotnosti na letošnjem spomladanskem mednarodnem velesejmu v Zagrebu.

Kje so meje novatorstva, domišljije in uspešnosti Iskrinih delavcev v sejemski službi v Iskri Commerce, točneje njeni temeljni organizaciji Marketing? Stalni obiskovalec sejmov, na katerih sodeluje naša sestavljena organizacija, je namreč gotovo opazil, da je estetski in funkcionalni vzpon Iskrinih stojnic, pa naj bo to doma ali v tujini, iz leta v leto kakovostnejši. Lahko bi celo rekli — od sejma do sejma nas ti ljudje presenečajo s še boljšimi in še lepšimi stvaritvami. Sejemska služba v Marketingu bi bila lahko marsikomu za vzor.

Čeprav so zagrebško časopisje ter radio in televizija objavljali novice o izrednem obisku na spomladanskem velesejmu, pa v hali, kjer je razstavljala Iskra (pa tudi v drugih dvoranah), te gneče niso opazili. Celó obratno od reklamiranega — obisk na velesejmu je bil po mnenju mnogih pod vsemi pričakovanji. Nekateri na Iskrini

stojnici računajo, da si je razstavljeni Iskrin program ogledalo petkrat manj obiskovalcev, kot na lanskoletnem jesenskem velesejmu...

In kaj bi bilo treba narediti, da bi se vsaj obisk naše stojnice in zanimanje za naše novosti na pomladanskem pa tudi jesenskem zagrebškem velesejmu povečal? Po mnenju delavcev v zagrebški filiali Iskre Commerce bi morali preko tiska in drugih sredstev javnega obveščanja že v dneh pred prireditvijo seznaniti javnost z Iskrinim proizvodnim programom in novostmi, ki jih vanj vpeljujemo.

Lepša plat naše spomladanske udeležbe na zagrebškem velesejmu je vsekakor v novostih, ki smo jih predstavili na nekaj manj kot 300 m². Največje zanimanje je veljalo med peščico obiskovalcev vsekakor za novost kranjske tovarne električnih ročnih orodij — za novo delovno mizo z različnimi možnostmi uporabe ter za Klip-Klap orodja. Med mladimi je vzbudil zanimanje tudi Hi-Fi stereo radijski sprejemnik, dosti manj obiskovalcev pa je opazilo novi televizijski aparat, komponente za telefonske centrale, električne merilne instrumente, baterijski brivnik, zaganjače za osebna vozila, električni nož, sesalec itd.

Kakor koli, če odštejemo slab obisk, lahko našo prisotnost na pomladanskem zagrebškem velesejmu ocenimo zaradi lepe stojnice in številnih novosti z najvišjo o oceno.

LD

Poslovanje v prvem tromesečju

Vse temeljne organizacije v bodočem sestavu DO Iskre Elektromehanike so prvo trimesečje zaključile s pozitivnim rezultatom, vendar je še naprej potrebna maksimalna zavzetost vseh tovorn v nadaljnjem iskanju in izkoriščanju notranjih rezerv v DO, predvsem na področju planiranja in nabave repromateriala. Še vedno namreč ugotavljamo prevelike zaloge, ki slabijo likvidnost, akumulativnost in tako tudi reproduktivno sposobnost delovne organizacije.

Dinarska realizacija prihodka iz izvoza znaša 143.011.000 din in predstavlja 22,4 % letnega plana (brez Elektrooptike). Realizacija je torej nekoliko pod planom.

Ostanek dohodka za sklade tozodov je realiziran s 175.814.000 din oz. z 139.395.000 din brez TOZD EO. V primerjavi z letnim planom je ostanek

čistega dohodka dosežen v višini 33,3 %, kar kaže, da DO dosega s planom predvideno akumulacijo.

Poleg povečevanja materialnih stroškov, ki so posledica večje porabe in višjih nabavnih cen, je na rezultat vplivala nekoliko nižja realizacija in povečevanje zalog v proizvodnji in gotovih izdelkih. Podatki o stroških kažejo, da je treba uvesti strožji nadzor nad trošenjem materiala in izdatki, ki bremenijo prihodek.

Že začete ukrepe za zniževanje zalog materiala je potrebno razširiti tudi na zaloge v proizvodnji. V naslednjih obračunskih obdobjih morajo biti vidni pozitivni rezultati teh prizadevanj, sicer se bosta znatno poslabšali likvidnost in akumulativnost, s tem pa tudi reproduktivna sposobnost Elektromehanike.

A. Boc

Letos prvič priznanje »Inovator leta«

VEČJA POZORNOST DO RAZISKOVNEGA DELA IN INVENTIVNE DEJAVNOSTI

Zaradi upadanja števila raziskovalnih nalog oziroma nosilcev raziskav, ki se financirajo iz združenih sredstev, bo raziskovalna skupnost v kranjski občini še bolj spodbujala raziskovalno delo in ugotavljala potrebe po raziskavah in gospodarstvu in družbenih dejavnostih. Posebna pozornost bo namenjena krepitvi inventivne dejavnosti. Pri tem je treba omeniti, da Visoka šola za organizacijo dela v Kranju že pripravlja sporazum o sodelovanju pri raziskovalnih nalogah z nekaterimi večjimi delovnimi organizacijami v Kranju kot sta Iskra in Sava. Ti dve delovni organizaciji sta imeli v prejšnjih letih tudi največ prijavljenih raziskav.

Potem, ko je v letu 1977 več kot polovica organizacij združenega dela pristopila k družbenemu dogovoru o inventivni in inovacijski dejavnosti v kranjski občini, se je ta dejavnost pričela hitro razvijati. Sprejeti so bili pravilniki o nagrajevanju, ustanovljene

komisije za inovacije, sekcije društva DIATI ipd. Že lani je društvo izumiteljev in inovatorjev v kranjski občini zabeležilo vrsto večjih inovacij in to predvsem v večjih delovnih organizacijah. Društvo ocenjuje, da so v zadnjih dveh letih kranjski inovatorji s svojimi inovacijami prispevali za okrog 51 milijonov dinarjev čistega dohodka.

Raziskovalna skupnost želi inovacijsko dejavnost zaposlenih še nadalje spodbujati, zato so na enem od zadnjih zasedanj skupščine občinske Raziskovalne skupnosti Kranj sprejeli pravilnik o podeljevanju priznanj inovatorjem. V njem so določeni pogoji za podeljevanje priznanj »Inovator leta« občine Kranj za vse delavce in delovne skupine, ki uresničujejo skupne potrebe in interese po inventivni dejavnosti. V letošnjem zapisu za priznanja se letos upoštevajo priznani dosežki na področju inventivne dejavnosti od 1. 1. 1975 dalje. Priznanja »Inovator leta« bodo prvič podeljena v okviru praznovanja 1. avgusta, praznika kranjske občine.

A. Boc

Nič nas ne sme presenetiti

Akcija »Nič nas ne sme presenetiti« se nanaša na krepitev obrambno varnostnih priprav v SR Sloveniji in pomeni širšo aktivnost vseh delovnih ljudi in občanov, preverjanje njihovega organiziranja in obrambno varnostne pripravljenosti ob sodelovanju vseh družbenih dejavnikov, ki bo potekalo v letošnjem letu.

S to široko družbeno akcijo bomo počastili tudi 60-letnico ustanovitve KPJ, združenih sindikatov in SKOJ.

Akcija NNNP '79 ima predvsem politično mobilizacijski pomen, saj bomo ob krepitvi zavesti delovnih ljudi in občanov in krepitvi moralno-političnih vrednot prispevali tudi k nadaljnjemu poglobljanju SLO, varovanju človeških življenj ter pogojev za delo in življenje kot tudi k neposredni organiziranosti delovnih ljudi in občanov v množičnem organiziranju in delovanju v okviru varnostnega sistema – v sistemu družbene samozasčite.

Posebna pozornost v akciji bo usmerjena v temeljne samoupravne skupnosti (TOZD, KS) istočasno pa se morajo vključevati vse družbenopolitične organizacije in društva. Akcija NNP je množična in bo zajela kar največ delovnih ljudi, organizacij in ostalih organov, ki so odgovorni za obrambno sposobnost in varnost naše družbe – od temeljnih samoupravnih skupnosti do republike.

Pomoč je treba nuditi tudi tistim organizacijam in društvom, ki so se dosedaj zadovoljile v svojih obrambnih pripravah in izdelavi programov le s tem, da so formalno zadovoljile določila zakonov v svojih samoupravnih aktih. Vse organizacije morajo izdelati vojne načrte oz. programe svojih aktivnosti, ki so jih dolžne izvajati ne le v tej akciji, temveč tudi

dejansko v primeru izredne ali vojne situacije v OZD in KS.

Akcija NNNP bo dosegla svoj višek 29. in 30. septembra 1979 ko bomo izvajali vse načrtovane oblike priprav na področju ljudske obrambe in družbene samozasčite, ki jih bomo načrtovali znotraj delovne organizacije, skladno s programi KS in občine.

V akcijo se vključujejo tudi vsa sredstva javnega obveščanja, zlasti glasila organizacij združenega dela in KS, ki bodo sproti obveščala bralce o poteku akcije in izvrševanju nalog iz posameznih sredin. V prihodnji številki vas bomo seznanili z vsebinsko usmeritvijo akcije »Nič nas ne sme presenetiti«, v kateri bomo delno že nakazali naloge v okviru DO Iskre Elektromehanike v Kranju.

Alojz Boc

Tolminska metaconta

Tolminska občina je verjetno po obsegu največja občina pri nas, če pa ni največja, je zanesljivo med največjimi. Izredno hribovita pokrajina, ki objema svet bistrice Soče iz obeh strani, je komunikacijsko precej šibko povezana. Čeprav tolminska vozliščna centrala povezuje celoten teritorij občine, so telefonske zveze slabe. Dobiti npr. v dopoldanskem času Bovec in rezervirati v Alp hotelu sobo čez nedeljo, je toliko kot nemogoče. Kriva je slaba kabelska povezava.

ZAHVALA

Za denarno pomoč in izkazano pozornost v času bolezni se iskreno zahvaljujem socialni komisiji pri sindikalni konferenci Elektromehanike

Marija Miklavčič

Podjetje za PTT promet v Novi Gorici, v čigar pristojnost sodi telefonsko omrežje na Tolminskem, je zato sklenilo, da bo moderniziralo celotno omrežje na tem področju. Najprej bo zgradilo v Tolminu sodobno pošto zgradbo, kjer bo poleg pošte dobila prostor tudi nova vozliščna avtomatska telefonska centrala. Odločili so se za novo metaconta 10 C, izvedbe KLC. Pred nekaj dnevi so tako podpisali v Ljubljani pogodbo za izdelavo, montažo, preizkus in vključitev nove centrale, mimo tega pa bodo v Kranju usposobili tolminske PTT tehnike za vzdrževanje metacont.

Sedanja vozliščna centrala s 1.000 priključki je že popolnoma izkoriščena. Namesto nje bo delovala metaconta z dvakrat večjo zmogljivostjo. Imela bo 1.000 navadnih, 2.000 dvojčkov, torej skupno 3.000 naročnikov s povprečnim prometom 0,08 Erl na priključek. Povezovala bo končne centrale v Bovec, Kobaridu, Mostu na Soči, Podbrdu, Grahovem, Slapu ob Idriji, na Soči in v Breginju.

Na Slovenskem je bilo lani na zadnji dan leta 8 priključenih telefonov na 100 prebivalcev, pri čemer niso upoštevane še zmogljivosti zasebnih central. Na področju glavne centrale v Novi Gorici je poprečje sedaj 7, prav tako na Tolminskem. Z novo metaconta v Tolminu se bo poprečje v občini popravilo, vendar bo poglavitna izboljšava slonel na novi kabelski mreži, seveda povečani in na kakovosti povezav.

Za Iskro je nova metaconta v Tolminu izredno pomembna. To bo prva doma razvita, izdelana in montirana elektronska centrala vozliščne vrste. Naši strokovnjaki v Kranju so osnovni belgijski sistem razvili in prilagodili na nove pogoje, zato je povsem upravičena trditev, da je centrala naš izdelek. Tolminska metaconta bo enomodulna z običajnim procesnim računalnikom.

Pogodbo za novo metaconta sta podpisala za podjetje PTT Nova Gorica dipl. inž. Franc Dovečar in za Iskro dipl. inž. Borut Mlakar.

Marjan Kralj

ŠOLSKI CENTER ISKRA

Volilno-programska konferenca mladih

Kranj – V ponedeljek 16. aprila 1979 je bila v dvorani nad menzo Iskre Elektromehanike Kranj volilno-programska konferenca osnovne organizacije ZSMS Šolski center ZP Iskra, katera združuje dijake tehniške in poklicne šole. Na konferenci, katere so se udeležili predstavniki razrednih skupnosti, člani predsedstva, ostali dijaki ter predsednica konference Nada Bogata – Križan, so z enominutnim molkom počastili spomin na pravkar preminulega Djura Pucara in tragedije v črnogorskem primorju. Izvolili so nove organe osnovne organizacije in sprejeli delovni program za novo obdobje. Poročilo za preteklo

PRAVICE IZ KOLEKTIVNEGA ZAVAROVANJA

Delavci, ki so včlanjeni v kolektivno zavarovanje in plačujejo mesečni prispevek po 6,00 din, imajo s 1. 5. 1979 povišane vsote za neugodno zavarovanje, in to v primeru

- smrti 28.758,00 din,
- invalidnosti 57.504,00 din,
- dnevna odškodnina za neugodne primere 28,75 din.

Odškodnina pripada delavcu ne glede na to, kje je nastal neugoden dogodek, oz. poškodba, torej tudi za nesreče izven dela.

Ugotovljamo, da oškodovanci ne prijavljajo nesreč izven dela in tako ne dobivajo odškodnin za čas bolniškega staleža, ki nastane zaradi poškodb (bolezni so pri tem izključene!).

Želimo, da v bodoče prejme odškodnino vsakdo, ki je za to upravičen; rok zastaranja znaša 3 leta in zato lahko uveljavite tudi zahtevke iz prejšnjih let. Prijave naslovite na izplačilni oddelek v računovodski službi.

N. Pavlin

obdobje, ki je bilo nadvse uspešno, saj je bil delovni program v celoti izpolnjen in še celo dodatno razširjen, sta podala predsednik in sekretar osnovne organizacije.

Delo mladinske organizacije je bilo pestro, saj se je v tem obdobju razširila dejavnost na več novih področjih, rešila pa je tudi nekaj problemov, ki so jo spremljali pretekla leta. Vodstvo osnovne organizacije se vsako šolsko leto menja, zato nastajajo težave pri vključevanju mladine, saj dobra polovica, ne čuti prave pripadnosti, želje po aktivnosti, sodelovanju. V pretekli dobi so se ti problemi pojavljali v veliki večini, zato so se na začetku mandatnega obdobja zelo resno lotili reševanja tega problema in ga delno že uspešno rešili. Izvedli so anketo o interesnih dejavnostih in na podlagi teh rezultatov ugotovili, da se mladi zelo zanimajo za delo, vendar so v praksi premalo aktivni (ko opravijo svojo šolsko dolžnost, jih nobena stvar ne zanima več, ne aktivnost na šoli, ne družbena dogajanja, za kulturo pa se sploh malo zanimajo). Delo je bila za stanje kriva tudi pasivnost krožkov, saj so vse lanskeletne akcije slonele predvsem na delu posameznikov.

Dejavnost mladinske organizacije se je razširila na 7 krožkov in sicer: Šolsko športno društvo, Krožek obrambe in zaščite, Prometni krožek, Krožek OZN, Marksistični krožek, Krožek za zabavno dejavnost in Literarni krožek.

Šolsko športno društvo vključuje največ dijakov. V počastitev X. kongresa ZSMS (Nova Gorica) so izvedli rokometni turnir strokovnih šol občine Kranj. V bodoče želijo večji odziv mladinskih organizacij srednjih šol na razpisana tekmovanja. Krožek združuje sekcije: atletiko, gimnastiko, rokomet, nogomet, košarko, smučanje, namizni tenis, šah in planinstvo. Na novo so bile formirane sekcije: namizni tenis, šah in planinstvo ter strelska sekcija, ki je bila sprva pri Krožku obrambe in zaščite.

Krožek obrambe in zaščite je prejel bronasto plaketo OK ZRVS Kranj za najbolj delovni krožek na srednjih šolah na Gorenjskem. Njegovi člani se spoznavajo z ljudsko obrambo in družbeno samozasčito pod strokovnim vodstvom in mentorstvom Janka Lacka. Ob 22. decembru so pripravili razstavo fotografij in prispevkov iz življenja pripadnikov JLA. Ogledali so si vojašnico Staneta Žagarja, med dijaki pa so uspešno razširili akcijo novih naročnikov na revijo »Naša obramba«, ki ima v ŠC sedaj 210 naročnikov. Sodelovali so v različnih kvizih, pripravili orientacijske pohode. V akciji za vpis pripadnikov v SLO so pridobili 67 dijakov – mladincev.

Prometni krožek deluje na ŠC prvo leto. Izvedli so tečaje prve pomoči za voznike motornih vozil. Tu je nastal problem za izvedbo testov in praktične vožnje, zato so kandidati to opra-

vili preko Mladinskega servisa v Kranju.

Pri Marksističnem krožku in krožku OZN bodo pospešili pridobiti čim več novih naročnikov na revijo »Mladina«. Sodelovali so na KVIZU ob 60-letnici SKOJ-a: TITO – REVOLUCIJA – MIR. V sodelovanju z delavsko univerzo Tomo Brejc iz Kranja so izvedli aktualna predavanja s področja OZN. Marksistični krožek usmerja mlade k aktivni ZK, ki vključujejo 38 dijakov, pravkar pa teče akcija za vpis novih članov.

Krožek za zabavno dejavnost je bil ustanovljen z namenom, da razbremenijo delo literarnega krožka pri organizaciji proslav, prireditve. Nameravajo ustanoviti tudi oktet.

Literarni krožek je organiziral proslavo ob dnevu republike – 29. novembra in slovenskemu kulturnemu prazniku 8. februarju. Proslavi so uspešno izvedli s pomočjo članov dramske sekcije in članov za zabavno dejavnost, ki so na prvi proslavi sodelovali s šolskim ansamblom. 8. februarja so pripravili razstavo del iz varjenega jekla prof. ŠC Jožeta Volariča. Med proslavo so učenci recitali pesmi dipl. ing. Franca Rada Pavčiča ter sodelovali z lastnimi proznimi deli. Literarni krožek zajema tudi uredniški odbor informativnega glasila osnovne organizacije ZSMS ŠC ZP Iskra PLUS – MINUS, ki je po triletnem mrtvilu zopet izšlo. Zajelo je poročilo interesnih dejavnosti, predsedstva, intervju prispevke dijakov, literarno prilogo, zabavne strani z rebusi, križankami in humor.

V letošnjem šolskem letu bosta izšli še dve številki mladinskega glasila, ki bosta posvečeni 100-letnici Murna in 60. letnici SKOJ-a. Zajeli pa bosta še aktualne dogodke, razmišljanja ipd. ter informirali o tekočih dogodkih. Glasilo tiskajo dijaki sami. Dobro sodelujejo z drugimi srednjimi šolami, s katerimi so skupaj pripravili plesne tečaje, skupaj z EASČ pa bodo izvedli maturantski ples za zaključne letnike. Veliko pomoč krožkom nudijo mentorji, ki pomagajo pri reševanju tekočih problemov in zagotovijo ustrezno strokovno vodstvo.

V bodoče bodo nadaljevali s pestrim delom, razširili mladinske ure po oddelkih in uvedli oddelčne konference. Mlade bodo seznanjali o preobrazbi srednjega šolstva v usmerjenem izobraževanju in se povezovali z delovnimi organizacijami. Vsaka dva meseca bodo izdali informativno glasilo, ki bo dijake obveščalo in seznanjalo s tekočimi dogodki. Glasilo PLUS – MINUS se bo v prihodnje vključilo v akcijo RK ZSMS – »najboljših srednješolskih glasil«. Udeležili se bodo akcij drugih OO in OK ZSMS Kranj.

Predsednik osnovne organizacije ZSMS ŠC ZP Iskra je postal dosedanj uspešni sekretar Rupar Pavel, ki se je zahvalil za zaupano nalogo.

Drago Paple

Pred nedavnim so se v Elektromehaniki poslovili od dveh dolgoletnih sodelavcev: Andreja Končarja z linije rotorja v ERO in Francke Rozman iz oddelka duroplastike, ki ju na posnetkih vidimo med nekdanjimi sodelavci.

Delegati na seminarju

V sredini aprila, točneje štirinajste se je v Novem mestu končal seminar za novoizvoljene delegate samoupravnih in družbenopolitičnih organov delovne organizacije Avtomatika. Na osnovi sklepa konference osnovnih organizacij sindikata omenjene delovne organizacije ga je v sodelovanju s Centrom za funkcionalno izobraževanje organizirala kadrovska služba delovne skupnosti za skupne zadeve.

Seminar je potekal v štirih skupinah (v vsaki je bilo cca 46 udeležencev – skupno 185) po tri dni, pri čemer je bila zajeta naslednja struktura delegatov: predsedniki in člani delavskih svetov tozdr, delovnih skupnosti in delovne organizacije, sekretarji OZZK, predsedniki in sekretarji OZZSM, predsednik aktivna ZB, predsedniki in sekretarji OOS, predsedniki samoupravne delavske kontrole, predsedniki odborov za samoupravni nadzor in predsedniki disciplinskih komisij.

Če v nadaljevanju spregovorimo o sami vsebini seminarja, moramo že takoj v začetku povedati, da je bilo to dodatno izobraževanje delegatov samoupravnih in družbenopolitičnih organov Avtomatike. Iz tega izhaja tudi izbor tematike tako iz zakona o združenem delu, kongresnih dokumentov kot temeljnih samoupravnih aktov delovne organizacije. Če bi ostali pri tem, izredno široka tematika. Kvaliteta seminarja pa izhaja ravno iz tega, da so se predavatelji v svojih izvajanjih vračali v prakso, na primere, s katerimi se delavec-delegat srečuje v svojem vsakodnevem delovanju. Da so skozi te primere udeleženci vedno znova spoznavali, da delegat nekega samoupravnega ali družbenopolitičnega organa ne pomeni samo prebiranje gradiva in prenašanje informacij (sklepov, stališč) v bazo in nazaj. Da pomeni (iz kranjske šole za organizacijo dela) delegat v samoupravni praksi, samoupravno komuniciranje v delegacijah. Na izredno nazoren in sem ter tja s humorjem obarvan način je poudaril, da v vseh širini samoupravne prakse ne gre zanemariti kako s psihološkega vidika gledano vodiš sestanek, seje itd., da dosežeš njihov namen – jasnost, jednatost in predvsem to, da se izogneš preobilici gradiva in skrajša čas trajanja.

Kljub javnim razpravam, ki so potekale po osnovnih organizacijah sindikata, vsled česar je bila tematika že znana, je bilo zanimivo slediti izvajanju Marjana Zupana dipl.oec. strokovnega sodelavca centra za samoupravno sporazumevanje pri RS ZSS o sindikalnih stališčih pri pridobivanju dohodka in čistega dohodka in delitvi sredstev za OD in skupno porabo.

Na koncu smo ponovno prišli do že tolikokrat poudarjene, vendar v praksi še ne uveljavljene ugotovitve, da se bodo le z razširitvijo delavčevega odločanja na ustvarjanje, pridobivanje in razporejanje dohodka ter gospodarjenje z njimi ustvarile tudi konkretne možnosti za delitev osebnih dohodkov na podlagi rezultatov skupnega dela.

Medtem ko sta Pavle Gantar, dipl.iur., sekretar SOZD ISKRA in Zdravko Troha, direktor centra za izobraževanje pri RS ZSS predavala o samoupravnem delu iz vidika ustave in zakonskih predpisov ter o vlogi in nalogi družbenopolitičnih organizacij, predvsem sindikatov v uresničevanju samoupravljanja, so bili ostali predavatelji iz delovne organizacije Avtomatika.

Že velikokrat, skoraj bi lahko rekla za leto nazaj, smo pisali o samoupravni reorganizaciji delovne organizacije Avtomatika. Kaj smo v tem času naredili, kje se trenutno nahajamo in kakšne so naše perspektive v srednjeročnem in dolgoročnem obdobju, sta zbranim spregovorila Stane Preškar, dipl.ing. in poslovodni organ delovne organizacije in Jože Godec, ing.org. in vodja delovne skupnosti za skupne zadeve. Morda se bo kdo vprašal zakaj na seminarju ponovno govoriti o stvareh, ki jih vsakodnevno spremljaš, ki morajo biti del tvojega prispevka v življenju delovne organizacije. Nekaj resnice je v tem. Vendar menim, da ravno takšna, neformalna srečanja nudijo največ možnosti, da se v pogovorih, ki so sledila vsakemu predavanju odpirajo in razjasnjujejo številni problemi, za katera pojasnitev

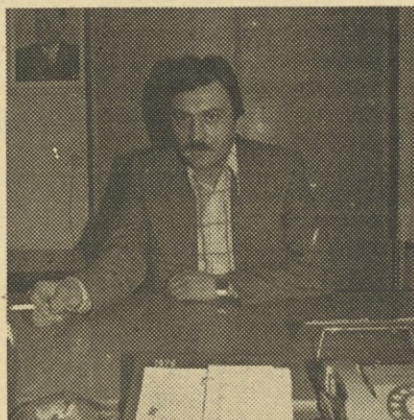
pri vsakodnevem delu ni časa ne pri ložnosti. Da ti pogovori, ki neke predstavlja samoupravno komuniciranje na prvi pogled prinesejo malo – odgovor na vprašanje, razjasnijo trenutno stanje v tej ali oni tozdr ali delovni skupnosti in ga osvetlijo iz novega, širšega zornega kota. V globalu gledano pa ti pogovori doprinejo k prepričanju, da smo vsi delavci ene delovne organizacije, da se naši pogledi ne smejo ustaviti na pragu te ali one temeljne organizacije. Doprinejo k čim boljšemu medsebojnemu spoznavanju, kar je bil vsed dislociranosti naših tozdr tudi namen seminarja. Omenim naj še enega predavatelja, Florjana Malijskega, mgr.oec., član kolegij-skega poslovnega organa za področje finančnih in računovodskih zadev. Njegovo predavanje o pridobivanju celotnega prihodka v tozdr in delovni organizaciji so z izrednim zanimanjem spremljali vsi udeleženci seminarja. Nazornost razlage o ugotavljanju in razporejanju s sredstvi itd. so spremljali primeri trenutnega stanja v posameznih tozdr v Avtomatiki in odpirali možnosti, ki jih imajo delegati kot družbeni dejavniki na tem področju.

In kaj menijo o seminarju tako udeleženci kot predavatelji?

DEKLEVA VLADIMIR – predsednik DS tozdr Orodja – opravlja dela in naloge vodje rezkalnice

Oblika izobraževanja kadrov na način, kakršnega je pripravila Avtomatika je zelo posrečen. Izobraževanje delegatov na osnovi neposrednih problemov, s katerimi se srečujemo posrečen. Izobraževanje delegatov na osnovi neposrednih problemov, s katerimi se srečujemo racionalna. Takih oblik izobraževanja bi se še želel.

BASTJANČIČ MARJAN iz tozdr ELA Novo mesto – delegat DS delovne organizacije – opravlja dela in naloge referenta za program in investicije

Pohvaliti moram organizatorja, da so bile tako teme kot predavatelji in kraj seminarja dobro izbrani. Želel bi si le, da bi bil čas, ki je bil namenjen pogovorom na določeno temo več, da bi med tem časom udeleženci samo navedli še več konkretnih primerov, s katerimi se vsakodnevno srečujemo.

TROHA ZDRAVKO – direktor centra za izobraževanje pri RS ZSS

Družbeno in politično usposabljanje mora nujno postati – kjer še ni – redni del samoupravne dejavnosti

in osnovna naloga vsake družbenopolitične organizacije. Delavec vseh nivojev in poklicev bo lažje, bolj uspešno in tudi bolj gospodarno odločal, če bo za to usposobljen in še posebno, če bo za to motiviran, da se bo v največji meri sam usposabljal. Delavca pa moramo usposablja tako, da bo sam znal reševati svoje probleme in naloge, da bo sam prevzel odgovornost zanje, da bo ustvarjalno in produktivno usmerjen pri svojem delu, ne pa da mu odgovornost zaradi forumskega načina dela nekdo „nadomešča“ od zunaj, da dela namesto njega. Kajti ni daleč od resnice, da delavec tako postane objekt obravnavanja in vedenja in tudi objekt manipulacije. Družbenopolitična, in samoupravna dejavnost je zelo zahtevna intelektualna aktivnost, k predpostavlja določeno znanje, vednosti in zelo izostreno konkretno usposobljenost. In zato iskreno podpiram prizadevanja v vaši Avtomatiki, da ste tako zelo široko zasnovali politično usposabljanje svojih delavcev. Vem tudi, da usposabljanje ni zastoj, vi pa se bolj veste, da so „naložbe“ v izobraževanje in usposabljanje največkrat najbolj rentabilne, se hrati tudi vzgajamo za samoupravno obnašanje.

ŠIMUNOVIČ BRANE iz tozdr Napajalne naprave, Novo mesto – predsednik disciplinske komisije – opravlja dela in naloge kadrovskega

Vsakodnevno se srečujem s samoupravno prakso, zato lahko rečem, da je bil seminar koristen in zelo dobro pripravljen. V pomoč nam bo tudi literatura, ki smo jo vsi udeleženci prejeli. Menim pa, da je bilo za predavatelje največja težava prilagoditi svoja izvajanja strukturi udeležencev, saj smo bili na seminarju tako delavci iz neposredne proizvodnje kot tisti, ki so se s teorijo samoupravne prakse srečali že v šolskih klopih.

VOLK BORIS – član DS tozdr SVN – opravlja dela in naloge kontrolnega tehnologa

Splošna ocena o seminarju je dobra. Menim, da je tovrstni seminar koristen predvsem za nas tehnike, ki se s samoupravnim delovanjem srečujemo le preko vsakodnevne prakse. Obenem sem z zanimanjem spremljal predavanja Janeza Florjančiča o povezavi samoupravne prakse s fundamentalno psihologijo, katere poznavanje je pri vsakodnevem delu z ljudmi potrebno.

Š.D.

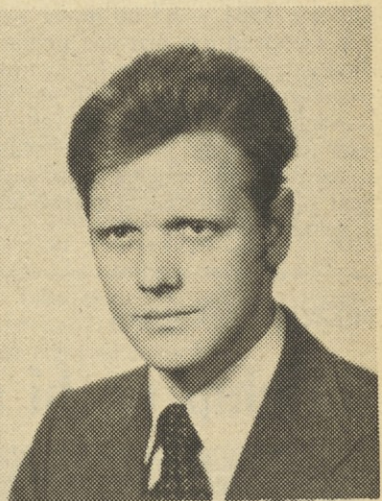
Udeleženci seminarja so si ogledali tudi proizvodnjo v naših dveh novomeških TOZDR.

Udeleženci seminarja med predavanjem.

DO Zmaj in inovacije

„Za tovarno Zmaj so bila že v preteklosti značilna obdobja intenzivnejše inovacijske dejavnosti,“ je začel pogovor o uspehih pa tudi o problemih v Zmaju na področju izumov, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov predsednik ustrezne komisije Rajko Noe. „Takšna obdobja se bodo gotovo nadaljevala tudi v prihodnje, čeprav bi morali vseskozi nameniti inovacijam vso pozornost.“

Rajko Noe.

Obdobja intenzivnejše inovacijske dejavnosti pogosto zlasti specifičnost proizvodnje baterij. Znano je namreč, da vodilne baterijske firme v svetu skrivajo svoje znanje in je skorajda nemogoče obiskati in si ogledati kakšno pomembnejšo tovarno baterij.

To dejstvo potrjuje tudi najnovejši primer. Zmaj je naročil poseben mešalec za tako imenovano depol pasto. Kako dela v praksi ta naprava so si v Zmaju želeli ogledati tudi v proizvodnji. Medtem pa jim je zastopnik prodajalca specializirane opreme – teleks o tem so prejeli prav na dan tega intervjuja – sporočil, da si delovanja teh strojev v Evropi ne morejo ogledati, ker proizvajalci baterij ne dovolijo obiska. Nekaj možnosti za ogled je menda ostalo Zmaju le še v dveh tovarnah, ki imata te mešalce nekeje v Afriki in v Indiji.

In zaradi takšnih tajnosti v proizvodnji baterij, so v Zmaju še bolj priklonjeni, da se poglobijo v lastno raziskovalno in razvojno dejavnost ter sami poiščejo možnosti, kako bi lahko delali hitreje, ceneje in bolje.

Takoj pa je treba pristaviti, da so v svetu tri večje firme, ki ponujajo tehnologijo za proizvodnjo standardnih baterij, pri čemer pa ta tehnologija še zdaleč ne dosega ravni najnaprednejših proizvajalcev v svetu.

Delavci v Zmaju so doslej sami razvili tehnološke postopke za nekatere proizvodne faze in tipe baterij. Med drugim se lahko pohvalijo z lastnimi stroji za montažo baterij vrste Leclanche, z merilnimi napravami za avtomatsko kontrolo kakovosti, izredno pomembna sta tudi lasten razvoj in proizvodnja 9 V baterij (njihova oznaka je 6 AF 22), ki so edinstvene v svetu. Poleg teh večjih uspehov se lahko v Zmaju pohvalijo še s številnimi drugimi bolj ali manj pomembnimi koristnimi predlogi, izboljšavami in izumi. Prav zdaj razvijajo v Zmaju lastno alkalno mangan-dioksidno baterijo. Laboratorijska proizvodnja te baterije je že stekla. Skupaj s fakulteto za strojništvo Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani razvijajo tudi avtomatske stroje za velikoserijsko proizvodnjo teh baterij po lastnem patentu.

Uspehi Zmajevih novatorjev so znani. Podobno, kot drugod v Iskri in, seveda, tudi izven naše sestavljene organizacije, pa se tudi oni v inovacijskih prizadevanjih srečujejo z različnimi problemi. Med njimi je nagraje-

vanje avtorjev inovacij verjetno najbolj pereče.

„V Zmaju smo v preteklosti namenili znatna sredstva v te namene,“ poudarja Rajko Noe. „Posebno uspešni inovatorji so prejeli odškodnino tudi v višini nekaj starih milijonov dinarjev, veliko pa je bilo tudi manjših, enkratnih nagrad.“

Problem izplačevanja odškodnine za tehnične izboljšave oz. nagrad za koristne predloge nastaja zlasti v primerih, ko uspe avtorjem odkriti no-

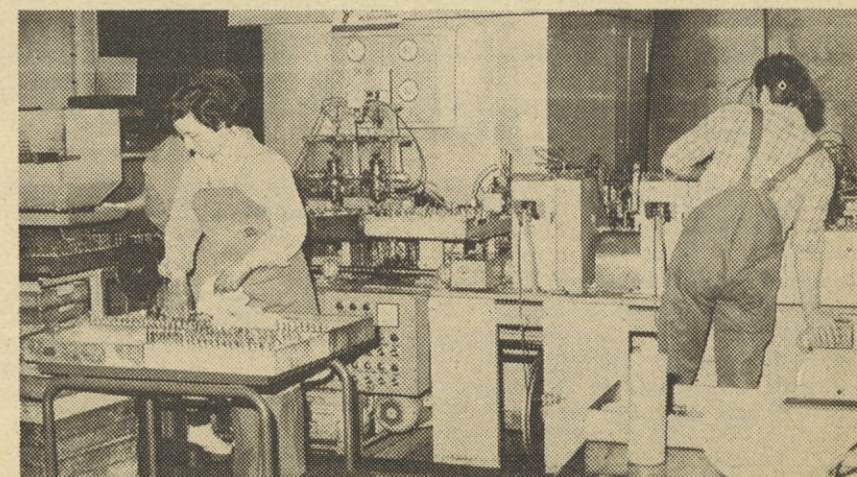

Montažni stroj za baterije R-20 je tudi plod lastne inovacijske dejavnosti v Zmaju.

vost v okviru svojih rednih delavnih nalog, posebno še, če so bili zanje zadolženi. Ta problem se najbolj pogosto pojavlja prav tam, kjer je tudi razumljivo največ inovacij – v razvojno-raziskovalnem oddelku.

„Moje osebno mnenje je, da je včasih težje določeno inovacijo prenesti v delovni proces, kot pa to inovacijo „pogrudnati“. Ves naš sistem nagrajevanja inovatorjev pa ravno ta proces uvajanja inovacij v delo povsem zanemarlja. Dve stvari otežujeta to. Po eni strani se dogaja, da inovatorji nimajo vselej možnosti, da bi odkritje sami vpeljali v delo, ustrezne službe pa pogosto nimajo interesa za novost, če

(Nadaljevanje na 8. strani)

Avtomatski montažni stroj za baterije 3R 12, ki ga je skonstruiral Janez Čamer-nik.

Sindikat o srednjeročnem načrtu

Široka razprava ob predlogih za prihodnji srednjeročni načrt od leta 1981 do 85 je razgibala vse strokovne službe, kolektive in družbenopolitične organizacije. O teh predlogih je poleg drugega razpravljala tudi Izvršni odbor konference sindikata IEZE na seji 25. aprila. Hkrati so na tej seji pretresli izvrševanje sedanjega srednjeročnega načrta in dali nekaj predlogov za poživitev rekreacijske dejavnosti.

Prihodnji srednjeročni načrt za obdobje 1981 – 85 bo moral vsekar vsebovati vse bistvene prvine sedanjega: povečanje produktivnosti z uvajanjem novih tehnologij, poživitev inovacijske dejavnosti in še večji razmah na področju izvoza. Predsedstvo sindikata je bilo mnenja, da so zastavljeni cilji v predloženem gradivu realni in sprejemljivi.

Ob pregledovanju izpolnjevanja srednjeročnega načrta 1976 – 80 so ugotovili, da TOZD s proizvodnimi uspehi sledijo zastavljenim nalogam – tako na področju proizvodnje, poslovanja, investicij in v kadrovske politiki, le v izvozu še niso dosegli vsega, kar so načrtovali. Ta odstopanja pa bodo morali energično odpraviti v najkrajšem času, so menili razpravljalci.

Pogovorili so se tudi o adaptaciji koče na Krvavcu, oz. o gradnji nove skoraj na istem mestu. Ta „streha“ ima namreč zelo pripravno lego tako za poletno dopustovanje, kot za smučarske počitnice pozimi. Gradnjo naj bi financirale vse TOZD, ki se zanimajo zanj in seveda bodo vse kočo tudi lahko uporabljale.

Domenili so se tudi, da bodo poživili športno dejavnost, za kar je dobra priložnost že kar bližnja „Iskriada“. Za živahnejše delo bo poskrbela Športna komisija sindikata IEZE.

F. Kotar

MIKROELEKTRONIKA

Da chip ne bi šel mimo nas

Chip – mikrovezje za določen namen se v svetu vse bolj uporablja. Nadomešča cele sklope mehanskih delov, povečuje zanesljivost in znižuje stroške proizvodnje. Naša Tovarna mikroelektronike je za razširitev znanja in predvsem navezave stikov s strokovnjaki iz vseh vidnejših jugoslovanskih tovarn elektronike (za Slovenijo že prej v Ljubljani), organizirala seminar o uporabi mikroelektronike. Delovno srečanje je bilo v Opatiji od 9. do 13. 4. 1979.

Seminar je bil v okviru sekcije ETAN za reško področje. (ETAN je kratica za Elektroniko, telekomunikacije, avtomatizacijo in nuklearno tehniko). Na seminarju so se zvrstila predavanja o uporabnosti mikroelektronike in zlasti o možnostih porabe in izdelave mikrovezij iz Iskrine tovarne mikroelektronike. Konkretno so predstavili dva mikroprocesorja: S –

6800 – to je proizvod, firme AMI, našega ameriškega partnerja, ki je sodeloval pri uvajanju proizvodnje v naši Mikroelektroniki.

Drugi mikroprocesor, ki so ga predstavili prek 70 strokovnjakov jugoslovanske elektronske industrije in institucij, je Iskrin mikroprocesor – mikroračunalnik EMZ 1001. O uporabi, namenu in porabnosti na različnih

področjih sta predavala znana strokovnjaka dr. Raič iz Laboratorija za mikroelektroniko, ki dela v okviru Fakultete za elektrotehniko na ljubljanski univerzi in ing. Stavanja iz iste institucije.

Seminar je zbudil veliko zanimanje, udeležili so se ga vsi vidnejši jugoslovanski strokovnjaki, zaključek pa je pokazal, da se zavedajo važnosti tega področja znanosti in proizvodnje tudi nestrokovnjaki. Tako so se udeležili zaključka zastopniki Družbenopolitičnih skupnosti, JLA in drugi.

Seminar je dosegel svoja dva namena: informirati jugoslovansko javnost o možnostih, ki jih nudi naša Tovarna mikroelektronike in zainteresirati proizvajalce izdelkov, kjer bi lahko uporabili naše mikroračunalnike.

Srečanje je potekalo v zelo delovnem vzdušju, saj so organizirali okroglo mizo za novinarje in strokovnjake. Tako sta jugoslovansko časopisje in radio posvetila mnogo pozornosti temu področju. Poleg tega so izvedli tudi anketo med strokovnjaki iz proizvodnih organizacij o tem, koliko se za mikroelektroniko zanimajo, koliko je mislili v doglednem času uporabiti, če štipendirajo strokovnjake, kaj bi od takih seminarjev še želeli. Morda pa je najvažnejši uspeh tega

Mgr. Marinka Lipovšek iz TOZD Keramika je pred kratkim zagovarjala svoje magistrsko delo: Vpliv kloridnega iona pri elektrolizi vodnih raztopin bakrovega sulfata. Delo obravnava nevtralizacijo (uničevanje) industrijske odplake. Tema je zelo aktualna tudi za Iskro. Čestitamo!

S seminarja o mikroelektroniki v Opatiji.

seminarja osebno srečanje vrste vidnih strokovnjakov iz proizvodnje in znanstvenih institucij. Med seboj so navezali stike, ki so dragoceni za bodoče delo. Soglasno pa so ugotovili, da bo treba zlasti mlade strokovnjake prekvalificirati za področje mikroelektronike, še več vložiti v vzgojo mladih strokovnjakov, ki se zdaj solajo in dati vsem tem tudi vse več možnosti in kompetenc pri realizaciji.

Seminarja so se udeležili zastopniki iz reške regije, prišli pa so tudi iz vseh vidnejših organizacij združenega dela, ki se zanimajo za to področje po vsej Jugoslaviji, tako iz Ei Niš, iz RIZ, Rudi Čajevca in beogradskega Pupina. Organizacija seminarja je bila odlična, pripravila jo je reška sekcija ETAN, zlasti pa sta se angažirala ing. Mihajlo Filiferović in prof. Miodrag Lorencin.

FY

Slavje delavcev DO Zmaj

Jubilanti 20-letnega dela.

Jubilanti 10-letnega dela.

V predprazničnih dneh je bila v Zmaju slavnostna seja delavskega sveta tega kolektiva ki so jo namenoma sklicali zato, da so na njej podelili priznanja istim delavkam in delavcem, ki so v Tovarni baterij zaposleni 30, 20, oziroma 10 let. Preden naštejemo delavne jubilate, le še to, da je slavnostno sejo odprl in izročil odlikovanja predsednik delavskega sveta Zdenko Kranjac, slavnostni govornik pa je bil Marijan Mayer. Na slovesnosti so mladi iz Zmaja izvedli tudi krajši in prijeten kulturni program.

Tri desetletja dela v Zmaju, torej nagrado za najdaljši „staž“ je prejela Leopoldina Koprek. Dvajset let so v Zmaju zaposleni:

Kavaš Marija, Kovačič Dragomil, Obal Milka, Pavliha Fani, Zagorka Risteovski, Meda Rom, Danijela Vidic, Pavla Grabljevec, Milan Kahne, Gordana Medved, Filip Medved, Alojz Omahen, Rozalija Vidic, Alojzija Zorc, Jože Anžlovar.

Deset let pa so v Zmaju zaposlene naslednje delavke in delavci:

Slavko Antončič, Roman Hitti, Bogomir Mihelčič, Pavel Prašnikar, Anton Šalej, Andreja Jerin, Jožefa Robida, Lizika Strnad, Ljubica Gyerek.

D. R.

Leopoldina Koprek dela v Zmaju že 30 let.

Dobro sodelovanje IEZE in Inštituta Jožef Stefan

Tik pred prvomajskimi prazniki so na Inštitutu Jožef Stefan podelili na proslavi 30-letnice Inštituta Industriji elementov priznanje in plaketo za dolgoletno sodelovanje. Industrija elementov pri vseh večjih projektih sodeluje s tem inštitutom, kar se odraža na visoki kakovosti in sodobnem proizvodnem programu.

Ob tej podelitvi smo prosili vodjo oddelka za keramiko na Inštitutu Jožef Stefan, prof. dr. Draga Kolarja, naj nam napiše nekaj o zgodovini tega sodelovanja, realizaciji inovacij, bodočih načrtih, kadrovskega vprijetja in dohodkovnih odnosih med Iskro Industrijo elementov in Inštitutom Jožef Stefan. Njegove odgovore objavljamo v celoti.

SOĐELOVANJE ISKRA-IEZE IN IJS. ZAČETKI IN DANES

Različne delovne skupine Inštituta Jožef Stefan in ISKRE sodelujejo že dolgo. Že od ustanovitve inštituta pred 30 leti je le ta občasno sodeloval z različnimi raziskovalnimi in razvojnimi organizacijami na področju elektronike, kot so bili npr. Inštitut za elektrovezje, Zavod za telekomunikacije in Zavod za avtomatizacijo. Danes je z IEZE najbolj povezan odsek za keramiko IJS. V novem času pa se aktivno vključuje tudi odsek za fiziko trdne snovi. Sodelavci oddelka za keramiko so se vključili v reševanje razvojnih nalog za Iskrino proizvodnjo že leta 1963, ko so skupno s sodelavci Zavoda za avtomatizacijo in tovarne elementov za elektroniko razvili keramične mase za kondenzatorje z visoko dielektričnostjo. Do danes se je to sodelovanje močno razširilo. Izoblikovali so se stalni partnerji, ki že vrsto let sodelujejo pri reševanju razvojnih nalog. Tako npr. sodeluje laboratorij za keramiko pri razvoju prototipov in razvoju tehnologije hibridnih debeloplastnih vezij s tovarno uporov v Sentejmeju; pri razvoju nosilcev za upore in kondenzatorske ter polprevodne keramike s tovarno tehnične keramike v Vizmarjih in Stegnah; pri razvoju varistorjev in kondenzatorjev s tovarno keramičnih kondenzatorjev v Žužemberku; pri razvoju trdih in mehkih feritov ter posistorjev s tovarno feritov v Stegnah ter pri razvoju magnetnih materialov s tovarno magnetov v Stegnah.

DOHODKOVNI ODNOSI

Osnova za sodelovanje je samoupravni dogovor o sodelovanju med ISKRO in IJS. Kot zanimivost naj omenimo, da sta inštitut in IEZE skle-

nila sporazum o dolgoročnem sodelovanju že leta 1974, torej v času ko so se šele oblikovala izhodišča za organizacijo izvajanja združenega dela. S sporazumom se je inštitut zavezal, da bo sistematično posvečal posebno pozornost osnovnim raziskavam na področjih, ki so zanimiva za proizvodne organizacije ISKRE, da bo sodeloval pri šolanju in specializaciji strokovnjakov za ta področja, ter da bo opravljal konkretne razvojne naloge. Iskra pa se je obvezala, da bo podpirala napore inštituta pri njegovi usmeritvi ter da bo zagotavljala sredstva za izvajanje konkretnih nalog. Pomembna so še druga določila sporazuma, kot npr. skupna vlaganja v razvojno opremo in razvojno delo skupin, sestavljenih iz strokovnjakov obeh organizacij, kar vse prispeva k kvalitetnejšemu delu obeh organizacij. Konkretni dohodkovni odnose urejajo pogodbe za opravljeno delo ter v nekaterih primerih tudi že udeležba pri ustvarjenem dohodku v skladu z določili zakona o združenem delu.

INOVACIJE – REALIZACIJA IN PERSPEKTIVE

Dolgoročna usmeritev inštituta v področja, zanimiva za proizvodnjo ISKRE, usmerjene osnovne raziskave sodelavcev inštituta, usmerjena in skupna vlaganja v opremo in predvsem skupno delo raziskovalcev IJS ter razvijalcev in tehnologov IEZE so privedli do številnih inovacij in realizacij v proizvodnji, kot so npr. uvedba potenciometrov na keramičnem nosilcu, uvedba proizvodnje pasivnih debeloplastnih vezij ter hibridnih vezij v Sentejmeju, uvedba proizvodnje kondenzatorjev tipa 3 ter varistorjev v Žužemberku ter uvedba proizvodnje trdih feritov v Stegnah. Sodelovali

(Nadaljevanje na 9. strani)

DO Zmaj in inovacije

(Nadaljevanje s 7. strani)

pa je avtor že odkril novost na svojem delovnem mestu, je bilo to najverjetneje njegova delovna naloga, in tukaj pride do problema nagrajevanja.

Pri izumih ni glede nagrajevanja nobenih dvomnosti – tam je Zakon o patentih in tehničnih izboljšavah jasen. Težave nastanejo pri tehničnih

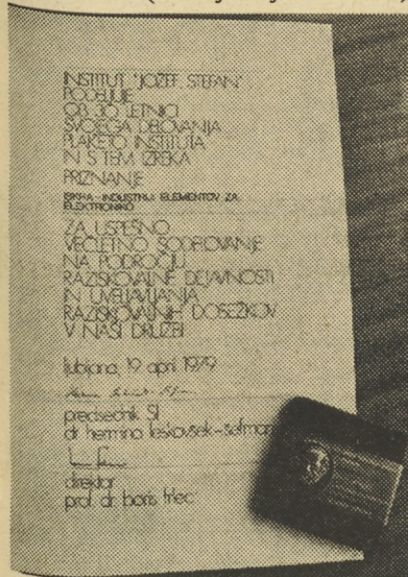
izboljšavah in koristnih predlogih, teh pa je največ in so za sam obstoječi tehnološki proces tudi najbolj koristne.

Pred 6-člansko komisijo za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge, ki jo vodi Rajko Noe, je v Zmaju torej pomembno in odgovorno delo. Skrb za okrepitev inventivne dejavnosti pa ni le „domena“ te komisije, pač pa bi moral vsakdo v tem kolektivu neprestano paziti na to, kako bodo oni in njegovi sodelavci v Zmaju delali hitreje, ceneje in bolje.

D.R.

Dobro sodelovanje IEZE in Inštituta Jožef Stefan

(Nadaljevanje z 8. strani)

Priznanje in plaketa Industriji elementov ob 30-letnici Inštituta Jožef Stefan.

smo pri izboljšavi kvalitete številnih materialov in komponent, npr. uvedbi nizkoalkalnega porcelana za proizvodnjo uporov v Šentjemeju, uvedbi dielektričnih mas z boljšimi karakteristikami v Žužemberku, izboljšavi kvalitete ALNICO 450 v Stegnah, izboljšavi stabilnosti feritov v Stegnah ter pogosto pri reševanju proizvodnih problemov.

Med razvojnimi nalogami, ki se bodo kmalu uresničile v proizvodnji, lahko omenimo nova kompleksna hibridna debeloplastna vezja, izboljšane nosilce za upore, nove tipe varistorjev in večplastnih kondenzatorjev, ferite z visoko permeabilnostjo in stabilnostjo, nove tipe magnetov, posistorje ter več drugih materialov in elementov.

Seveda kljub uspehom z marsičem nismo zadovoljni. Področje elektronike se izredno hitro razvija, zahteve po funkcionalnosti, zanesljivosti in kvalitete so vsak dan večje. Če še prištejemo vprašanje cene, je jasno, da lahko ostanemo konkurenčni le s skrajnimi napori. Vedno znova ugotavljamo, da imamo premalo strokovnjakov, da nismo dovolj dobro opremljeni ter da imamo za razvoj premalo sredstev. Običajno zmanjkuje sredstev in časa za poglobljene osnovne raziskave ter za reševanje dolgoročnih nalog, torej za delo na področjih, ki bodo lahko uvedena v proizvodnjo še čez več let. Pa tudi pri konkretnih nalogah je razvoj prepočasen. Posebno kritično je obdobje preverjanja in uvajanja v proizvodnjo. Zopet imamo premalo strokovnjakov, predvsem nam pa manjka polindustrijske opreme, s katero bi lahko izdelovali večje serije, ne da bi motili proizvodnjo.

TOZD FERITI LJUBLJANA

Tehnologi dvigajo storilnost

Dušan Dolničar, direktor v TOZD Feriti je pred kratkim dejal na zboru delovnih ljudi: „Storilnost moramo dvigati, to je za nas življenjskega pomena. Toda pri ročnem delu smo pustili zelo malo rezerv in zato so na vrsti tehnologi. Avtomatizacija in mehanizacija mora in bo še in še dvigala proizvodnjo.“ Kako to praktično izvajajo, smo povprašali vodjo tehnološkega oddelka Marka Mraka.

Predvsem so si naredili dober akcijski načrt, kako in kaj bodo avtomatizirali. Pred letom je prav v ta namen steklo delo v tehnološkem laboratoriju, kjer intenzivno delajo na tem, da bi živo delo nadomestili z avtomatiko in mehaniko. V ilustracijo: letos bodo dvignili proizvodnjo za 30 % ne da bi dodatno zaposlovali, pač pa bodo to dosegli na račun nove tehnologije.

Trenutno največ delajo na avtomatizaciji proizvodnje navitih komponent, kjer je delo še pretežno ročno. Seveda vseh operacij ne bodo avtomatizirali, saj imajo v proizvodnem programu kar 1500 artiklov. Zato pa bodo avtomatizirali nekatere faze, tako na primer proizvodnjo zvočnih tuljav za korektorje linearnosti. Tako

KADRI V INSTITUTIH IN PROIZVODNJI

Včasih se pojavi vprašanje, kje nam najbolj manjka kadrov, v proizvodnji, v razvoju temeljnih organizacij ali v institutih? Odgovor je jasen, povsod nas je premalo in skrajni čas je, da preusmerimo tendence izobraževanja v Sloveniji v tehnično področje. Naloga temeljnih organizacij je, da s politiko štipendiranja zagotovijo kadre v skladu z dolgoročnimi načrti razvoja. Razpisi na štipendije v dnevnikih vse preveč odsevajo trenutne potrebe, predvsem povezane s pomožnimi opravili. Razvojne službe so prešibko zasedene, kar pride posebno do izraza ko kak strokovnjak zapusti delovno mesto. Ne smemo pozabiti, da potrebujemo npr. za strokovnjaka na področju keramike 3 do 4 leta dodatne specializacije po končani visokošolski izobrazbi, kar terja vlaganje 1.000.000 din!

Institut vzgaja lastne kadre za razi-

Prof. dr. Drago Kolar, dipl. ing., vodja odseka za keramiko, in prof. na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo na ljubljanski univerzi.

skovalno dejavnost, omogoča pa tudi dodatno izobrazbo za razvoj v tovarnah. Problemi so enaki, kot v tovarnah: dijakov in študentov na področju raziskovalnih in tehničnih ved je premalo, da bi lahko izbrali dovolj najposposobnejših za usmeritev v razvoj in raziskave. Hkrati ne moremo vlagati dovolj v specializacijo. Želeli bi, da bi omogočili pretok kadrov, t. j. da bi se strokovnjaki, ki poznajo vprašanje razvoja, vključili pozneje v proizvodnjo, kar bo pa mogoče le ob bistveno povečanih vlaganjih.

Prof. dr. Drago Kolar

torjev, ki jih izdelujejo za Elektromehaniko, da jih vgrajuje v telefonske centrale. Dokumentacijo imajo že pripravljeno in naprave so naročene v Orodjarni; čez pol leta bodo že v proizvodnji. S tem bodo bistveno dvignili kvaliteto, saj bo odklonjen človeški faktor.

Tudi proizvodnjo feritov intenzivno tehnološko obdelujejo. Predvsem bodo delavce razbremenili z dodajalnimi, odvzemalnimi in drugimi napravami, da bi v veliki meri dosegli to, da bo delavec stroj nadziral in mu ne stregel. Hkrati bodo s tem dosegli precej višjo storilnost in zanesljivost. Marko Mrak pravi, da bodo morali ob vsem tem dati še več poudarka izobraževanju, zlasti za značilne in svojstvene naloge in opravila, ki jih redne sole ne „obdelajo“.

Veliko delajo tehnologi pri pripravi linije za proizvodnjo anizotropnih motorskih segmentov (motor s permanentnim magnetom, ki se rabi za brisalce vetrobrana pri avtomobilih). Na tej liniji bodo v celoti odklonili človeški faktor in odpravili ročno posluževanje stiskalnih polavtomatov. Storitve bodo tako dvignili za 25 % in zmanjšali izmet za 4 %, dosegli pa tudi višjo kakovost in zanesljivost.

Tudi procesiranja so se resno lotili, zlasti na področju termične obdelave feritne proizvodnje. Z drugimi besedami bi temu rekli kmiljenje termične obdelave s procesnim računalnikom. To dolgoročno razvojno nalogo

ISKRA COMMERCE, LJUBLJANA

Letna konferenca mladih IC

„Imejte pošten odnos do dela, obnašajte se inovacijsko – racionalno, osvajajte nova znanja – izobražujte se ob delu in za dela, kajti to starejši v Iskre Commerce pričakujejo od vas,“ je na nedavni letni konferenci mladinske organizacije Iskre Commerce pozval med predsednik kolegijskega poslovnega organa tega kolektiva Ilja Medič.

Konferenco je odprl dosedanj predsednik mladih v Iskre Commerce Jani Šavs. Mlade aktiviste je seznanil z dosedanjim delom KS ZSMS IC, pri čemer je opozoril na številne uspehe, pa tudi probleme in nepravilnosti v delu mladih te delovne organizacije.

Na konferenci so se mladi udeleženci seznanili tudi s poslovanjem Iskre Commerce in celotne sestavljene organizacije v letošnjih prvih treh mesecih. O tem jim je poročal član poslovnega kolegijskega organa IC Fabio Škopac. Največ pozornosti je namenil visokim stroškom, zalagam in terjatvam ter nizki produktivnosti, povečanju števila zaposlenih itd.

Tega najpomembnejšega letnega srečanja mladih se je udeležil tudi predsednik kolegijskega poslovnega organa IC Ilja Medič. Podobno kot predhodnik, je tudi on vso pozornost namenil gospodarjenju v Iskre Commerce in pri tem poudaril, da je IC uspelo povečati promet in storitve, toda ob neopravičeno visokih stroških in nizki produktivnosti.

Spregovoril je tudi o Iskrini preusmeritvi s področja ekstenzivne na intenzivno proizvodnjo, pri čemer bo novi proizvodni program terjati številne kakovostne spremembe, med njimi tudi racionalizacijo tržnih funkcij. „Prav ta program bomo morali letos v Iskre Commerce dokončno pripraviti, saj naš kolektiv nikakor ne sme tehnološko zaostajati za drugimi sodobnimi organizacijami,“ je poudaril Ilja Medič.

Letno konferenco so mladi izkoristili tudi za izvolitev novega vodstva. Za predsednika so soglasno izvolili

V proizvodnji feritov.

bodo tehnologi iz Feritov opravili skupno z Inštitutom Jožef Stefan. S tem bodo zelo skrajšali vmesne čase pri termični obdelavi ob prehodu z enega na drugi artikel, ali ob obdelavi istega artikla v različnih obdobjih. Predvsem bodo dosegli vedno povsem iste pogoje, ki jih z ročnim nastavljanjem skoraj ni moč doseči.

Veliko pozornosti posvečajo tudi tehnični pripravi dela. Urejajo za čim bolj zdravo in čisto okolje zlasti tam, kjer dela več delavcev. Tudi to bo pri-

spevalo precej k boljšemu počutju delavcev in večji delovni storilnosti.

Zanimivo je, da so ukinili norme na tistih delih, kjer prevladuje strojna obdelava. Ob tem so namreč delavci večkrat pretiravali in prihajalo je do okvar, kar je z vzdrževalnimi stroški zmanjševalo vrednost večje proizvodnje. Tako bodo skušali z manjšimi vzdrževalnimi stroški doseči optimalno, ali vsaj enako storilnost.

F. Kotar

Z občnega zbora mladih Iskre Commerce.

Stanko Blaj iz temeljne organizacije Zunanji trg. Nova predsednica je že pripravila program dela za letošnje leto. Ker bo ta program najverjetneje v celoti objavilo mladinsko glasilo IC „Mladi“, naj ga preletimo le na kratko. Mladi IC se bodo zavzemali za dvig produktivnosti in večjo delovno

Center ter občinskimi konferencami drugih mest, v katerih ima Iskra Commerce svoje enote.

Vsekakor bodo mnogo pozornosti namenili tudi sprejemanju mladih v zvezo komunistov, udeležbi na mladinskih delovnih in krvodajalskih akcijah, kot tudi obujanju tradicij NOV.

L.D.

LEPA PRIZNANJA MARKETINGU IC – Prejšnji mesec je bil v Zadru 6. jugoslovanski simpozij ekonomskih propagandistov, na katerem so podelili tradicionalne nagrade, plakete in priznanja za vidnejše dosežke na tem področju marketinških dejavnosti.

Delavci Marketinga v Iskre Commerce so na simpoziju dosegli izjemen uspeh – prejeli so dve najvišji priznanji – Veliko nagrado za najboljši barvni propagandni oglaševanje ter Veliko nagrado za najboljši prospekt. Srebrno Plaketo so prejeli za propagandni film o Kili-Klap orodjih ter Priznanje za novi film o Iskre – Iskra dela za vas.

Nagradi, plaketo in priznanje, je v imenu Marketinga prejel vodja službe za ekonomsko propagando v tej temeljni organizaciji Iskre Commerce Dane Urbanc.

Lepa priznanja so delavci Marketinga na teh simpozijih, ki so vsako leto v drugem mestu, prejeli že prejšnja leta.

L.D.

V nedeljo, 22. aprila je bil pohod po poteh prve slovenske brigade in I. grupe odredov v Ivančni gorici. Pohoda so se udeležili tudi mladinci iz TOZD Feriti s tremi ekipami. Pohod so organizirale družbenopolitične organizacije grošupelske občine ob akciji NNP (Nič nas ne sme presenetiti). Pohod je zelo lepo uspel ob množični udeležbi ekip iz vse Slovenije. Tekmovali so tudi najvidnejši slovenski športniki.

Popoldne proslava, zvečer kres

Še pozno dopoldne, na predpraznični dan OF, oziroma na zadnji delovni dan pred prvomajskimi prazniki, nikakor niso hoteli izginiti temni oblaki, iz katerih se je zdaj pa zdaj prepogosto prikazal že tako naveličani aprilski dež. Še najmanj je bilo to po-

dinke iz TOZD — Tovarne malih zaganjalnikov Jadranka Šušmelj, Vesna Barborič in Karla Širok. Zbranim članom kolektiva je spregovoril tudi mladinec Rajko Novak. Povedal je, da se bo zbralo več kot tisoč mladih iz vse Goriške prav v mesecu mladosti na 7.

S prvomajske proslave v Avtoelektriki.

godu sindikalnim in mladim delavcem novogoriške Iskre — Avtoelektrike, ki so za poltretjo uro popoldne pripravljali veličastno proslavo v čast bližajočih praznikov. In glej, kot bi trenil, so se oblaki razgubili in možnosti za izvedbo proslave, za celovito pripravo na praznik OF in 1. maj so naenkrat postale izvedljive, idealne.

Točno ob 14.30 je predsednik konference OO sindikata Zmago Lasič pozdravil člane kolektiva, ki so se zbrali pred prireditvenim odrom na dvorišču Avtoelektrike, nato pa je povzel besedo pomočnik glavnega direktorja Ludvik Jelinčič. Po tem, ko je pozdravil kolektiv v imenu DPO, samoupravnih in poslovnih organov, je spregovoril o pomenu praznovanja 1. maja. Poudaril je, da smo danes vsi delovni ljudje povezani z nezlomljivimi vezmi, ki skupaj gradijo socializem, kot skupnost pa smo z revolucionarno, socialistično solidarnostjo povezani z mednarodnim delavskim gibanjem. In te vezi krepimo in jih bomo krepili vsak dan.

V nadaljevanju proslave smo poslušali recital z revolucionarno temo, ki so ga z vso prizadevnostjo izvedle mla-

srečanje mladih delavcev, katerega prireditelj je konferenca mladih in zato najlepša priložnost, da pregledajo uresničevanje zastavljenih nalog, ki so jih zapisali v dokumente kongresa. Vse prisotne je pozval, da bi se srečali čim bolj množično ne samo kot tekmovalci v raznih športnih panogah, ampak tudi kot navijači ekip iz svojih TOZD.

Lepa navada, da zagorijo na predvečer praznika kresovi po bližnjih hribovih, ki obdajajo Novo Gorico, je bila tudi letos realizirana. Mladinke in mladinci iz Avtoelektrike so se dogovorili z mladimi iz Cimos, Grafičnega podjetja Soča, Primorja Gorica, Kmetijskega kombinata, Postajo milice Šempeter, ABK, Zdravstveno šolo in drugimi, da pripravijo na priljubljeni izletniški točki Kekec nad Novo Gorico skupni kres. Ognjeni zublji in veseli ples isker so razsvetlili temno nebo točno ob 20., plamen pa je bil visok kar 10 metrov. In še skupna vesela pesem zbranih ob kresu je samo pripomogla k prijetnemu razpoloženju in iskričnemu pričakovanju naših skupnih praznikov.

Marko Rakušek

Uspel koncert pevskega zbora

V torek, 24. aprila zvečer je bil v kinodvorani v Šempetru pri Gorici izredno uspel koncert moškega pevskega zbora „Ciril Silič“ iz Vrtojbe pod umetniškim vođjem dirigentke Alenke Saksida. Koncert, ki je bil posvečen 27. aprilu — ustanovitvi OF in delavskemu prazniku 1. maju, je bil prirejen za kolektiv Iskre Avtoelektrike, ki ima nad tem 50-članskim zborom tudi pokroviteljstvo.

Kljub temu, da je zbor, v katerem poje kar tretjina pevcev, ki so zaposleni v Avtoelektriki, požel topel sprejem in buren aplavz po vsaki izvedeni pesmi, pa je ves večer lebdel v zraku občutek praznine v dvorani. Pravega odziva, prave udeležbe poslušalcev na tem izredno kulturnem večeru namerč ni bilo. Ves čas se je vsiljevalo tudi vprašanje, kako da v dvorani ni mladih, ki jih v Avtoelektriki ne manjka?

In še to. V odmoru pevcev so tri mladinke, članice mladinske kulturne komisije iz tovarne malih zaganjalnikov izvedle izredno uspel recital z revolucionarno temo. Tudi za njihov trud med mladimi ni bilo zanimanja.

Sicer pa, tisti, ki smo poslušali zbor „Cirila Siliča“ in uspel recital mladih, smo odšli iz dvorane zadovoljni, polni kulturnega navdiha in navdušeni nad uspelimi izvedenimi narodnimi, partizanskimi in umetnimi pesmimi. Program je odlično povezovala mladinka Liljana Krt iz tovarne delovnih sredstev.

Prav zaradi slabe udeležbe in nezanimanja med člani kolektiva Avtoelektrike za tovrstno kulturno razvedrilo, si ne upamo želeči, da bi bili taki in podobni koncerti številčnejši in pogostejši...

Marko Rakušek

INDUSTRIJA IZDELKOV ZA ŠIROKO POTROŠNJO

Deseta redna seja DS

V sejni dvorani Poslovne hiše v Škofji Loki je bila 26. 4. 79 10. redna seja DS DO.

Sejo je odprl predsednik DS DO Albin Pahor in potem prepustil besedo Jožetu Vidicu, ki je v poslovnem poročilu za leto 1978 povedal, da so bile tržne razmere in poslovanje v tem letu ugodnejše, kot leto poprej, da pa je še vedno ostalo veliko možnosti za izboljšanje.

Glavni direktor Simon Primožič je spregovoril o poslovanju v letošnjem letu. Ugotovil je, da se je precej problemov, ki so na začetku lanskega leta povzročali izpad proizvodnje tudi letos ponovilo in to navkljub zagotovitvah odgovornih, da se ne bodo.

Peter Grčar je v poročilu sanacijske komisije o poteku sanacije v TOZD Montaža poročal, da se stanje v TOZD izboljšuje, da pa bo čas sanacije vseeno potrebno podaljšati, ker cilj le ni bil še dosežen. V prihodnje se zato

ISKRA

Industrija za telekomunikacije elektroniko in elektromehaniko
KRANJ, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja in osebne dohodke TOZD NABAVNA ORGANIZACIJA KRANJ

objavlja

prosta dela in naloge
VODJE SKLADIŠČNE SLUŽBE IN PREVZEMA
Kandidati morajo izpolnjevati poleg splošnih z zakonom določenih pogojev še naslednje pogoje:
— visokošolska izobrazba ekonomske ali organizacijske smeri,
— 5-letne delovne izkušnje s področja skladiščnega poslovanja,
— organizacijske in vodstvene sposobnosti,
— ustrezne moralno-politične vrline.
Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 KRANJ.

Obvladovanje kakovosti pri sistemih

Razvoj elektrotehnike je v zadnjem času nagel in postaja vedno hitrejši. Vedno več je tudi kompleksnih električnih sistemov, ki prevzemajo vedno bolj zahtevne naloge.

Povečale so se tudi zahteve in pri tem seveda obveznosti proizvajalcev ter sistemov.

V Iskri se že leta ukvarjamo s proizvodnjo kompleksnih elektronskih sistemov. Ker postaja obvladovanje kakovosti teh sistemov vedno bolj zahtevna in kompleksna naloga, smo se v Iskri v okviru aktivnosti področja kakovosti odločili, da organiziramo pod pokroviteljstvom DO Avtomatike Posvetovanje o obvladovanju kakovosti sistemov. Posvetovanje bo 24. 5. ob 8 uri v „Plavi laguni“ (Dvorana Republiške skupnosti za ceste, Titova v Ljubljani).

Na posvetovanju bodo sodelovali domači in tuji strokovnjaki s področja zagotavljanja kakovosti, kakor tudi sodelavci Iskre.

Na posvetovanje so vabljeni delavci vseh strokovnih služb, saj bomo kakovost dosegli le, če se bomo na osnovi skupno zastavljenega koncepta trudili vsi, da zastavljene naloge izpolnimo.

O pripravi in vsebini posvetovanja bomo okvimo poročali v prihodnji številki.

Pevski zbor „Ciril Silič“ med nastopom

S seje delavskega sveta DO Široka potrošnja.

mora nadaljevati s striktnim izvajanjem sanacijskih ukrepov, DS pa je tudi sprejel predlog, da mora biti samoupravni sporazum o medsebojnih odnosih med TOZD Montaža in TOZD Elektromotorji usklajen in sprejet na ravni TOZD do 15. maja 1979.

Pod točko 4. dnevnega reda je DS DO zadolžil temeljne organizacije in delovno skupnost, da skladno z nače-

loma o sočasnosti samoupravnega planiranja zagotovijo pravočasno pripravo dokumentov in uspešno usklajevanje skupnih interesov z vsemi subjekti planiranja. Delo na pripravi plana vodi poseben odbor, ki ga vodi poslovni organ DO.

Podrobnejši o posameznih točkah dnevnega reda bomo še pisali v naslednjih številkah.

Boris Čerin

Iskra — industrija širokopotrošnih izdelkov
Široka potrošnja, n. sol. o. Škofja Loka
TOZD Tovarna radijskih sprejemnikov
Sprejemniki, n. sub. o. Sežana

Skladno z določili statuta delavski svet razpisuje

naslednja dela, oz. naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

1. INDIVIDUALNI POSLOVODNI ORGAN (direktor) Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
— da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakonom, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori,
— da ima končano visoko šolo ekonomske ali tehnične elektro ali strojne smeri in šestletno ustrezno prakso ali
— višjo izobrazbo ekonomske ali tehnične elektro ali strojne smeri ali višjo šolo za organizacijo dela in 10-letno ustrezno prakso, obakrat v gospodarstvu
— vodstvene sposobnosti, moralno in politično neoporečnost in družbeno aktivnost

2. VODJA GOSPODARSKEGA SEKTORJA Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:
— visoka šola ekonomske ali komercialne stroke ali visoka šola za organizacijo dela in 4 leta delovnih izkušenj
— višja šola ekonomske ali komercialne stroke ali višja šola za organizacijo dela in 6 let delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjenih pogojih v 15 dneh od dneva tega razpisa na ISKRA, TOZD Tovarna radijskih sprejemnikov, n. sub. o. Sežana s pripombo na kuverti „ZA RAZPISNO KOMISIJO“ in sicer od objave v Primorskih novicah. Priporočena oddaja na pošto se smatra kot direktna oddaja v TOZD.

ISKRA
Industrija za telekomunikacije elektroniko in elektromehaniko
Kranj, o. sol. o.

DELAJSKI SVET
delovne organizacije

razpisuje

po določilih 116. člena tč. 11 in 125. člena Samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo

imenovanje

PREDSEDNIKA KOLEGIJSKEGA POSLOVODNEGA ORGANA
delovne organizacije

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— da imajo visoko izobrazbo tehnične, ekonomske ali pravne smeri,
— da imajo 5 let uspešnih delovnih izkušenj, od tega najmanj 3 leta na odgovornih nalogah in opravilih,
— da obvladajo enega od svetovnih jezikov,
— da imajo moralno-politične kvalitete in aktiven odnos do samoupravljanja,
— da imajo sposobnosti za vodenje poslovanja, organiziranje in usklajevanje delovnega procesa.

Izpolnjevanje teh pogojev mora biti v skladu z družbenim dogovorom o nalogah pri oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v SR Sloveniji.

Mandat traja 4 leta.

Kandidati lahko dobijo vse ostale informacije v kadrovski službi delovne skupnosti skupnih služb. Prijave z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati vložijo v roku 15 dni po objavi na naslov:

ISKRA ELEKTROMECHANIKA KRANJ, Savska loka 4, Kranj pod oznako „za razpis Predsednika kolegijskega poslovodnega organa“.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 60 dneh po sklepu delavskega sveta.

Tokrat resnično na ravni!

Že v uvodu lahko zapišemo, da je letošnja prireditev „Iskra poje“ lepo uspela in to tako v organizacijskem kot glasbenem smislu. Kot kaže so se organizatorji (OO ZSM in OOS TOZD TEA) na napakah v preteklih letih dobro prekalili in so letos vse morebitne spodrsiljaje zatrli že v kalu. Tako je tudi prav, kajti le s kvaliteto je možno obdržati tradicijo in na prihojnje prireditve privabiti še več poslušalcev, ki jih že letos ni bilo malo. Zdi se, da delovni človek potrebuje in si želi tvorstne sprostitev, s tem pa je izpolnjeno tudi vodilo organizatorjev, namreč pripraviti sodelavcem nekaj prijetnih uric ob petju in humorju, kar se je letos še posebej lepo posrečilo. Glede na zanimanje, ki ga v prvi vrsti dokazuje obisk, bi v Iskri o podobnih prireditvah kazalo še več razmišljati. Letos se je na razpis javilo 10 pevcev-amaterjev, ki so na prireditvi zastopali precej Iskrinih TOZD, seveda bi bila udeležba lahko še večja. O sodelujočih Iskraših smo vam pripravili slikovno informacijo. Popevkarje je spremljal ansambel Veter iz Hrastnika v Zasavju, ki je svoje delo opravil korektno, prizadevno in vestno, tako da nam velja izreči vse priznanje in pohvalo.

Strokovna žirija v zasedbi Meri Avenak in Vasja Repinc je tretje mesto prisodila Andreju Krču, ki je prepeval skladbo „Moje orglice“, druga je bila Nevenka Šfiligoj s popevko „Sve su se laste vratile sa juga“, prvo mesto pa je zasedel Marjan Pograjc s pesmijo „Bisere imaš v očeh“. Podobno se je odločilo tudi občinstvo. Na tretjem mestu se je spet znašel Andrej Krč, drugi je bil Marjan Pograjc, za ljubljeno občinstva pa je bila tudi letos izglasovana Nevenka Šfiligoj.

Zanimive stvari so se zgodile tudi v drugem delu programa. Za prešeren smeh je poskrbela humoristična skupina „Veseli večer“ iz Trziča, slišali pa smo tudi amatersko-popevkarska uspešneža Lada Brnota in Frenka Čebulja.

Posebno poglavje je na prireditvi pomenil nastop ljubljanskega individualista Janija Kovačiča. Priznam, da nisem pričakoval, da bo pred Iskraši tako dobro zvožil. Iskraši so s ploskanjem v pravem trenutku dokazali, da niso tako glasbeno naivni, kot bi si kdo mislil, in da njihov okus sega še kam dlje kot do solzavo-sentimentalnega Mirka Cetinskega z lanske prireditve.

Nevenka Šfiligoj.

Jani postaja vse bolj dognan in elastičen glasbenik, ki se odlično znajde v vsakem trenutku in okolju. Njegove (izredno življenjske) bodice in puščice znajo zadeti na inteligenten, a hkrati direkten in pogumen način, ki kultiviranega poslušalca sili k razmišljanju. Všeč mi je, da kljub naprečni svobodomiselnosti ne deluje egocentrično,

pač pa ves njegov nastop ostane v meji dobrega okusa. Zadovoljiti zna širok krog ljudi, obenem še vedno ostane zvest sebi, to pa ga bo obdržalo na slovenski sceni.

Letošnja „Iskra poje“ je dokazala, da takšne in podobne prireditve dvigajo glasbeni okus občinstva in prinašajo ugodne izkušnje tako amaterskim popevkarjem kot organizatorjem, v vsakem primeru pa delovnemu človeku prinesejo sprostitev in razvedrilo.

K. Mohar

Marjana Rešetič in Lojzka Toplišek.

Dragica Mitrovič.

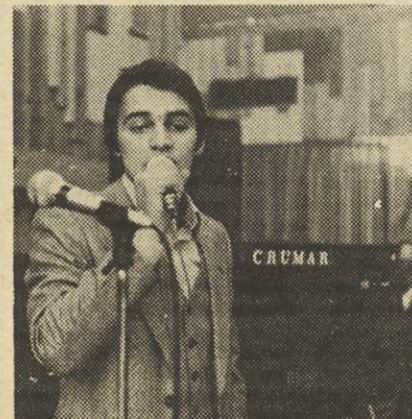
Milka Golob.

Slavko Stržinar.

Marjan Pograjc.

Andrej Krč.

Karel Moškon.

Bernarda Bencek.

Jani Kovačič.

Valentina Pievnik.

ČASOPISNE NOVICE

Elektronska industrija v Nišu in holandsko podjetje Philips sta podpisali te dni dogovor o nakupu licence, opreme in tehnologije za novo tovarno slikovnih televizijskih cevi v barvah. Le-ta naj bi pričela s proizvodnjo še letos. Tovarna bo obsegala 25.000 m² proizvodnega prostora. V opremo bodo vložili milijardo in pol, ko bo začela z redno proizvodnjo bo tovarna izdelala 250.000 slikovnih cevi letno in pri tem zaposlila okoli 500 delavcev. Pri uresničevanju tega programa sodelujejo tudi RIZ in Iskra, medtem ko sta Gorenje in Rudi Čajavec dala načelno soglasje.

Ljubljanski Dnevnik piše o menjavi z Italijo in pri tem navaja, da je lanski izvoz v Italijo dosegel vrednost 530 milijonov dolarjev, uvoz pa 830 milijonov. V zvezi sprejetima osnutkom sporazumu pomeni to 20 % vrednostni padec blagovne menjave.

Novinar je anketiral poglavitne slovenske izvoznike v Italijo in sicer v Milanu. Predstavniki Iskre je povedal naslednje: „13 let smo že navzoči na italijanskem trgu. Od skupnega izvoza Iskre, ki znaša okoli 100 milijonov dolarjev, smo lani v Italijo izvozili za 6 milijonov dolarjev izdelkov. Za letos pričakujemo povečanje izvoza na 8 milijonov dolarjev.“

Generalni direktor SOZD Iskre Jože Hujs se je obširneje pogovarjal z novinarko gorenjskega Glasu. Tema razgovora se je pretežno sukala o dejavnosti Iskrinih tovarn na Gorenjskem. „V prihodnjih letih“, je dejal, „bo Iskra veliko gradila tudi v Kranju. Za panogo široke potrošnje je prihodnost v zahtevnejši proizvodnji.“

Privredne novine iz Sarajeva poročajo, da so v tem mestu položili temeljni kamen za nov telekomunikacijski center, ki ga bodo dogradili v 18 mesecih. Zgradili bodo prostore tudi za montažo mednarodne in tranzitne ATC in za elektronski računski center (sodelovanje Iskre?).

Gospodarska banka v Nišu in tovarna vijakov Svrljig sta sklenili samoupravni sporazum o razvoju tovarne, ki posluje v okviru Mašinske industrije v Nišu. Vest ne bi bila pomembna, če ne bi banka dovolila 82 milijonov dinarjev brezobrestnega kredita. Direktor gospodarske banke Niš je pojasnil to nenavadno potezo banke takole: „S tovarno vijakov smo se dogovorili, da bomo skupno delili rizik in skupno delili dohodek. Združujemo torej delo in sredstva.“

V Kranju so podpisali pogodbo med PTT podjetjem in delovno organizacijo Iskre-Elektromehaniko o izgradnji novih zmogljivosti pri ATC v Banja Luki. S tem bo Banja Luka dobila novih 1.580 medkrajevskih priključkov pri tranzitni centrali in možnost priključitve 15 tisoč telefonskih naročnikov na lokalni telefonski centrali.

Reški Novi list ne more brez ponovne kritike glede slabe servisne dejavnosti v mestu. V članku objavlja, da izgubi Reka vsak dan 350 delovnih dni zaradi neurejene servisne službe in skupnosti zavarovanja, ker morajo porabniki vzeti dopust, če imajo opravka v servisih, ali zavarovalnih uradih. Novi list predlaga spremenjen delovni čas servisov, oz. delo vsaj dvakrat na teden tudi popoldne. Za spremenjen delovni čas se je odločil tudi Iskra Commerce na Reki.

Delo poroča, da je kranjska Iskra usposobila ATC v Murski Soboti in Lendavi za neposredno telefonsko povezavo z večino evropskih držav, tudi s Sovjetsko zvezo ter Malto. Tega bodo še posebno veselili številni zdomci v tujini, ki bodo sedaj neposredno povezani s svojo ožjo domovino.

Privredni pregled iz Beograda poroča, da so Iskro izbrali na mednarodni licitaciji, ki jo je razpisala skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva JUGEL. Gre za dobavo elektronske opreme pri realizaciji druge stopnje izgradnje električnega omrežja Nikola Tesla.

Na seji sindikalne konference Elektromehanike v Kranju so se zavzeli za gradnjo novega počitniškega doma Iskre na Krvavcu, piše ljubljanski Dnevnik.

Tudi v Lazarevcu so položili temeljni kamen za novo poštno zgradbo, v kateri bodo montirali avtomatsko telefonsko in telegrafsko centralo. Z Iskro je PTT podjetje v Lazarevcu že sklenilo pogodbo o nakupu opreme za avtomatsko telefonsko centralo s 4.000 telefonskimi priključki, poroča beograjski Privredni pregled.

Vse vrste električnih aparatov za gospodinjstvo in druge namene bodo morale v prihodnje imeti atest. Po odloku zveznega zavoda za standardizacijo bo obvezen atest veljal od 1. septembra letos.

V Kranju so ustanovili medobčinsko gospodarsko zbornico za Gorenjsko, ki jo sestavlja 75 izvoljenih delegatov. Sedež bo imela v Kranju, delovala pa bo na območju občin Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. Za predsednika zbornice so izvolili Franceta Podjeda, za podpredsednika pa Maksa Erzina iz Iskre, TOZD Blejska Dobrava.

Mnogo prahu je dvignila vest v jugoslovanskem časopisju, da so usluge službe družbenega knjigovodstva predrage. Tako dokazuje primer cetinskega Oboda, ki je plačal SDK za storitev v letu 1977 920 tisoč dinarjev, naslednje, to je lansko leto pa že štirikrat več, ali 3.660.000 dinarjev. Delegat SR Črne gore je med drugim navedel, da je samo SDK v Črni gori preostalo 28 milijonov dinarjev več dohodka, kar je 353 odstotkov več kot leto prej. Generalni direktor službe družbenega knjigovodstva Anton Polajnar je izjavil, da je SDK raziskala primer Oboda in ugotovila, da so bile vse storitve poravnane po predpisih.

Beograjska Ekonomska politika prinaša nekoliko obširnejše poročilo o novih objektih in rekonstrukcijah. Poseben članek se ukvarja z Iskro in navaja naš perspektivni program in hkrati tudi investicijska vlaganja.

Beograjska Politika poroča, da se v teh dneh (vest z dne 3. aprila) pričakuje dogovor Iskre in niške Elektronske industrije o kooperaciji izdelave dvotarifnih števec. Pri tem omenja, da bo tržišče dobilo tako manjkajočih 400 tisoč dvotarifnih števec. To bo že drug dogovor o sodelovanju, medtem ko slikovne TV cevi Iskra in EI že skupno izdelujeta (kar spet ni točno, glej prvo vest!) Članek navaja izjavo člana poslovnodnega kolegija SOZD Iskre Boštjana Barboriča, da bo Iskra izdelala letos 340 tisoč dvotarifnih števec, EI Niš pa med 30 in 50 tisoč. Pogodba o sodelovanju še ni podpisana.

Beograjski Privredni pregled objavlja vest o naši industriji avtoelektrike, da je ustvarila lani za 30 % večjo proizvodnjo v primerjavi s predlanskim letom. Izvoz te tovarne znaša sedaj že 20 % celotne realizacije. Letos bo novogoriška Iskra izdelala za 27 % več kot lani, oz. dosegla proizvodnjo 1,4 milijarde dinarjev.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Obisk je bil najzgovornejši dokaz, da se Iskraši zanimajo za popevkarstvo.

Prebrali smo za vas

„Ob dnu Udinboršta pod vrbo žalujko počivajo tisti, ki so našli smrt v tem zadnjem boju. Med njimi je pogumno dekle. Dobra domača zemlja pokriva tisto, kar je ostalo od mladega hrepenenja po sreči, ljubezni po toplem domu, po svobodni domovini.“

Nemški list Karawankenbote, ki je izhajal tudi v slovenskem jeziku, je prinesel bahav razglas, da so uničili tolpo banditov, med njimi tudi zloglasnega banditskega vodjo in šestnajstletno podivjano, krvoločno gošariko. Med ljudi pa je prišel glas, da so Nemci med seboj z velikim spoštovanjem govorili o pogumu te mlade deklice in da so jo postavljali lastnim vojakom za zgled.

Tako piše v epilogu svoje knjige pod naslovom „Anči“ Nežka Mlakar o smrti in koncu mlade partizanke Anči Kokaljeve-Nataše, ki je padla kot borka 2. bataljona Kokrškega odreda 14. septembra 1942. leta v Udinborštu na Gorenjskem.

Zgodba o dekletu in partizanki Anči je svojevrsten poskus bolj pripovedno obdelati življenje in usodo enega samega udeleženca našega boja, v konkretnem primeru 16-letne partizanke Anči iz Trziča. Naša avtorica je seveda najprej zgodovinsko in faktografsko preučila vse o tem kratkem, a tako junaškem življenju, vendar pa pri tem ni imela pred seboj kakšnih visokih ambicij, da bi pisala literaturo. Nežka Mlakar je zagotovo hotela samo čim bolj pripovedno, ljudsko in tekoče povedati celotno zgodbo o partizanki Nataši. Čeprav se zgodba o njej deli na posamezna poglavja, vseeno razpade knjiga na dva dela, ki sta seveda tesno povezana drug z drugim. V prvem delu svoje zgodbe opisuje avtorica socialne razmere predvojne delavstva v Trziču, kjer je živel junakinja naše zgodbe. Njena mati, ženska s tremi nezakonskimi otroki, je predstavljena toplo in človeško kot delavka, ki zavoljo socialnih in drugih razmer ne more uresničiti svojega osnovnega cilja, ustvaritve družine, a vseeno skrbi in pošteno vzgaja svoje otroke, čeprav jih mora pošiljati v rejo ali v katoliške zavode za sirote. Skozi njeno usodo pa tudi vidimo in spoznavamo vso problematiko majhnega slovenskega industrijskega mesteca pred drugo svetovno vojno.

V drugem delu pa podrobneje sledimo življenjski poti mlade Anči, ki iz preprostega dekletca s hudimi in za njena leta težkimi življenjskimi izkušnjami in krivicami prerašča v zavestno mlado sodelavko v osvobodilnem gibanju, pozneje pa tudi v partizanko, ki pade v boju.

Celotna zgodba poteka v preprostem, komunikativnem slogu, nekatere stvari in dogodki, zlasti značaji, so precej poenostavljeni, kar pa je seveda razumljivo, če samo pomislimo, da je zgodba o Anči predvsem namenjena mladim bralcem, ki naj bi v usodi junakinje odkrivali tudi sebe, svojo mladost, svoja hotenja in svoje ideale.

Knjigo Nežke Mlakarjeve „Anči“ je izdala založba Borec iz Ljubljane v opremi Ernesta Krnajiča.

D. Ž.

Razpis letovanja v Iskrinih domovih v sezoni 1979

Rezervacije — prodajo letovanj za domove Iskre sprejemamo direktno na naslov: ISKRA INVEST SERVIS, Dejavnost za rekreacijo in letovanje, 61000 Ljubljana, Ilirska 27. Tel.: 325-587, 325-589.

NAČIN PRIJAVE: Prijavite se lahko osebno na Ilirski 27 v Ljubljani ali po telefonu, vendar le za informacije o prostih terminih letovanja in potrditev le-teh. Na osnovi telefonske potrditve je treba izpolniti PRIJAVNICO, katero moramo prejeti najpozneje v 6 dneh po telefonski potrditvi rezervacije. Istočasno pa se mora vplačati celoten znesek letovanja, drugače se rezervacija ne upošteva. Na podlagi vplačila izstavimo napotnico za letovanje. Vse koristnike prosimo, da upoštevajo predpisani postopek prijave, v nasprotnem primeru ne prevzamemo nobene odgovornosti.

BREZ NAPOTNICE IZDANE OD NAŠE SLUŽBE NE MORE NIHČE NA LETOVANJE!

VPLAČILA SO MOŽNA: osebno na blagajni v Ljubljani, Ilirska 27, na žiro račun: Iskra Invest servis: 50101—601—17218 ali po pošti: Iskra Invest servis, Ljubljana, Ilirska 27

Na nakazilih obvezno napisati namen nakazila!

NAČIN ODJAVE: Upoštevamo samo pismene odjave. Pri odpovedi do 20 dni pred nastopom letovanja zadržimo 100 din od 19 do 10 dni pred nastopom letovanja zadržimo 150 din od 9 do 3 dni pred nastopom letovanja zadržimo 40 % celotnega vplačanega zneska. 2 dni oz. če se ne udeležite letovanja pa 60 % celotnega vplačanega zneska.

TERMINI IZMEN — DUGI OTOK

I. GRUPA		II. GRUPA		III. GRUPA	
Datum izmene		Datum izmene		Datum izmene	
od	do	od	do	od	do
1. 19. 6.	29. 6. izv. sez.	20. 6.	30. 6. izv. sez.	21. 6.	1. 7. izv.
2. 29. 6.	9. 7.	30. 6.	10. 7.	1. 7.	11. 7.
3. 9. 7.	19. 7.	10. 7.	20. 7.	11. 7.	21. 7.
4. 19. 7.	29. 7.	20. 7.	30. 7.	21. 7.	31. 7.
5. 29. 7.	8. 8.	30. 7.	9. 8.	31. 7.	10. 8.
6. 8. 8.	18. 8.	9. 8.	19. 8.	10. 8.	20. 8.
7. 18. 8.	28. 8.	19. 8.	29. 8.	20. 8.	30. 8.
8. 28. 8.	7. 9. izv. sez.	29. 8.	8. 9. izv. sez.	30. 8.	9. 9. izv.

ZASEBNI ŠOTORI

23. 6.	2. 8.
2. 7.	12. 8.
13. 7.	22. 8.
23. 7.	

CENIK PAKETOV — DUGI OTOK

SEZONA	IZVEN SEZONE		odrasli	otr. roj. v l. 69 in kas.
	odrasli	otroci roj. v letu 1969 in kasneje		
10-dnevni paket				
Opremljeno bival.	1.725	1.040	1.325	890
Lastni šotor (domače zemljišče)	1.375	890	1.055	740
Najeto zemljišče				
Lastni šotor	1.575	940	1.125	780

Paket vsebuje: 10 polnih penzionov, prevoz po morju v obe smeri in turistično takso.

Navodilo za potovanje v Počitniško naselje ISKRE — Uvala Mir na Dugem otoku

Prevoz Ljubljana—Zadar—Sukošan: z avtobusom ali vlakom, odhodi iz Ljubljane v večernih urah, priporočamo pravočasno rezervacijo voznih kart.

Prevoz Sukošan—Dugi otok (Uvala Mir): odhod ladje ob 8.00 uri zjutraj s pomola v Sukošanu. Predčasno se je treba javiti pri ROGOZNICI Anteju — „Bučo“, kjer lastniki osebnih avtomobilov parkirajo svoja vozila v ograjenem in čuvanem prostoru.

TERMINI IZMEN — TRENTA

Datum izmene		Datum izmene	
od	do	od	do
23. 6. predsezona	30. 6.	28. 7.	4. 8.
30. 6.	7. 7.	4. 8.	11. 8.
7. 7.	14. 7.	11. 8.	18. 8.
14. 7.	21. 7.	18. 8.	25. 8.
21. 7.	28. 7.	25. 8. izven sezone	1. 9.

CENIK PAKETOV — TRENTA

SEZONA	IZVEN SEZONE		odrasli	otroci
	odrasli	otroci roj. v l. 69 in kasneje		
7-dnevni paket	1.090	700	880	525

Paket vsebuje: 7 polnih penzionov in turistično takso.

TERMINI IZMEN — POREČ

Datum izmene		Datum izmene	
od	do	od	do
9. 6.	16. 6. izven sezone	14. 7.	21. 7.
16. 6.	23. 6. izven sezone	21. 7.	28. 7.
23. 6.	30. 6. izven sezone	28. 7.	4. 8.
30. 6.	7. 7.	4. 8.	11. 8.
7. 7.	14. 7.	11. 8.	18. 8.
		18. 8.	25. 8.
		25. 8.	1. 9.
		1. 9.	8. 9. izven sezone

CENIK PAKETOV — POREČ

SEZONA	IZVEN SEZONE		odrasli	otr. roj. v l. 69 in kas.
	odrasli	otroci roj. v l. 69 in kas.		
7-dnevni paket	1.302	882	1.022	742

Paket vsebuje: 7 polnih penzionov in turistično takso.

TURNI SMUK S KOTOVEGA SEDLA

Planinsko društvo Iskra prireja v nedeljo, 20. maja turni smuk s Kotovega sedla (2138 m). Odhod udeležencev bo v soboto, 19. t.m. z rednim avtobusom iz Ljubljane ob 16 uri. Peljali se bomo do Planice, od koder je še dve uri hoje do doma v Tamarju. Tam bomo prenočili, v nedeljo pa se bomo zgodaj zjutraj odpravili na Kotovo sedlo (približno 4 ure srednje naporne hoje). Razgled s sedla je izreden in tudi spust na smučeh v Tamar velja za enega najlepših pri nas.

Prijave in informacije: Milan Šval — Iskra IPT, tel.: 20-341, int. 333.

ISKRA — OLIMPIJA NA TURNEJI PO ČEŠKOSLOVAŠKI

V aprilu je slavil športni klub Slovan v Bratislavi 60-letnico. To je renomiran klub, ki združuje odbojkarje, hokejiste, nogometaše in košarkarje. Ob tej jubilejni priložnosti je Slovan organiziral od 3. do 9. aprila mednarodni turnir košarkaric. Udeležba je bila zelo dobra in konkurenca huda, poznavalci pravijo, da je bilo to najmočnejše prvenstvo košarkaric letos na svetu. Udeležili so se ga Poljakinja (Wisla iz Krakova), Avstrijke (ABC Donav), Slovakinje (Slovan iz Bratislave), košarkarice Sovjetske zveze (Dinamo iz Kijeva) in Jugoslovanke (sarajevska Bosna in Iskra-Olimpija).

Iskrašice je vodil trener, star Iskraš Boleslav Rebersak iz Orodjarne IEZE. Že sama pot po Češkoslovaški je bila zanimiva. Dobre volje ni manjkalo. Ime Iskra pa je po vsej poti in zlasti na Slovaškem zbujalo mnogo zanimanja. Poznajo nas namreč po njih Miniramah in ostalih televizorjih. Tudi razlagati je bilo treba kar naprej, kdo je Iskra in kaj pravzaprav delamo in kako. Delili so tudi brošure o Iskri tako, da so bila pojasnila poenostavljena.

Gostitelji so bili zelo gostoljubni. Seveda so povedali, da je njihova specialiteta pivo (in Švejk). Pridno so nam natakali. Tudi belega vina, ki je značilno za okolico Bratislave ni manjkalo za kranjska grla. Seveda pa igralke niso smele piti, tehničnemu delu ekipe je torej ostala prijetna dolžnost dokazati gostitelju, da njegovih darov ne zane-marjamo.

Tekmovanja so potekala živahno in za-grizeno. Srečevali so se tudi tehnični vodi-telji in igralci, tako so izmenjevali izkušnje in med pogovori ugotovili, „kako pri vas in kako pri nas.“ Žal je precej igralok Iskre-Olimpije moralo zaradi študijskih obvez-nosti ostati doma in ni bilo mogoče poka-zati vsega, kar ženska vrsta v tem klubu zmore. Iskra-Olimpija se je uvrstila na šesto mesto.

Prav med turnirjem so slavili obletnico osvoboditve Bratislave. Kakih večjih prire-ditev ni bilo. Vse mesto pa je bilo slavnost-no ovešeno z zastavami in mnogimi transpa-renti, ki so zlasti poudarjali češkoslovaško — sovjetsko enotnost.

Naša ekipa je obiskala tudi veliko grob-nico pri Bratislavi, kjer je pokopanih 30000 sovjetskih in češkoslovaških vojakov, ki so padli ob osvoboditvi Bratislave.

Poleg čisto športnih pogovorov in obi-skov, smo si ogledali tudi več športnih na-prav, znamenitosti in predvsem Bratislavo. Zlasti je na nas naredil mogočen vtis stolp na mostu čez Donavo, na vrhu katerega je restavracija s čudovitim razgledom po vsej Bratislavi. Navezali smo tudi nova poznan-stva in stike s češkoslovaškimi športniki in se dogovorili za ponovna srečanja pri nas in pri njih.

Med tekmo v Bratislavi.

ZAHVALA

Ob smrti
moje drage mame
ANE HRIBLJAN

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sode-lavcem TOZD Števcu, še posebno oddelku kontrole in stikalnih ur za izraze sožalja, darovani venec, denarno pomoč in spre-mstvo na njeni zadnji poti

hčerka Monika Miklavčič

ZAHVALA

Ob izgubi
mojega dragega očeta
JAKOBA POTRATE

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD Vzdrževanje — vzdrževanje strojev za izraženo sožalje, podarjeni venec in denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti

sin Franc z družino.

ISKRA — glasilo delovnega, kolekti-va SOZD Iskra — Industrija za elek-troniko, telekomunikacije, elektro-mehaniko, avtomatiko in elemente — Ljubljana.

V.d. glavni urednik Mitja Tavčar, odgovorni urednik: Dušan Željcz-nov, tehnični urednik: Janko Colnar — Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela D:trich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Boris Čerin DO (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE) in Marko Rakušček (Avtoelektrika) — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov: Ljubljana, Pre-šernova 27, telefon: 24-905, int. 48 — Tisk: Časopisno-tiskarsko podje-tje PRAVICA—DNEVNIK, Ljublja-na.

Po mnenju sekretariata za informa-cije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proiz-vodov.

Kolajne je najboljšim predal Vili Vtič iz Elcoma.

USPELO SREČANJE SMUČARJEV ELKOM IN ISKRE NA KRVAVCU.

Na še zasneženem Krvavcu so se v so-boto, 14. aprila med seboj pomerili smučarji mariborske SOZD Elkom in Iskre v velesla-lomu. Za to, v letošnji smučarski sezoni prav gotovo zadnjo prireditve se je prijavilo 42 smučark in smučarjev iz Elcoma, medtem ko je svojo udeležbo najavilo 64 smučark in smučarjev Iskre. Ženske so štartale v dveh, moški pa v treh tekmoval-nih razredih, glede na starost. Proga je bila glede na snežne razmere kar precej zahtev-na, vendar pa je tekmovanje, katerega se žal niso udeležili prav vsi prijavljeni, lepo uspelo.

Po končanem tekmovalstvu, ki je minilo v znamenju premoči smučark in smučarjev iz Iskre, so se udeleženci zbrali v gostišču Maren v Cerkljah, kjer je bila razglasitev rezultatov in podelitev kolajn ter nagrad.

REZULTATI SREČANJA

ŽENSKI RAZRED I: 1.) Sonja Možina 54,70, 2.) Vilma Deželak 1:00,16, 3.) Emilija Drol /vse Iskra/ 1:05,48, 4.) Tilka Vedlin 1:06,16, 5.) Janja Cizelj (obe ELKOM) 1:10,91, 6.) Meta Turnšek (Iskra), 7.) Vera Javk, 8.) Silva Supančič (obe ELKOM), 9.) Greta Iskra (Iskra), 10.) Lidija Ovin (ELKOM) ŽENSKI RAZRED II: 1.) Mojca Verdnik 49,90, 2.) Mira Kramp 58,57, 3.) Darinka Bohinc (vse Iskra) 1:07,01, 4.) Marjeta Rataj (ELKOM) 1:09,53; MOŠKI RAZRED I: 1.) Zdenko Pavc 45,60, 2.) Branko Tavčar 46,30, 3.) Branko Cenčič 47,32, 4.) Janez Frelj 48,69, 5.) Franc Gasar 49,39, 6.) Janez Norčič, 7.) Vinko Šarabon (vsi Iskra) 50,91, 8.) Drago Rečnik, 9.) Drago Torej, 10.) Jože Bezjak, 11.) Marjan Trer, 12.) Tugo Frajman, 13.) Mišo Zelenik (vsi ELKOM), 14.) Marko Adlešič, 15.) Boris Kopač (oba Iskra); MOŠKI RAZRED II: 1.) Silvo Logonder 45,57, 2.) Ivan Mohorič 46,17, 3.) Marko Steglar (vsi Iskra) 46,64, 4.) Lazar Rataj (ELKOM) 48,21, 5.) Milan

Čelik 49,67, 6.) Andrej Osterc, 7.) Marjan Tolar (vsi Iskra), 8.) Riko Vračko (ELKOM), 9.) Martin Krivic (Iskra), 10.) Pavel Jovič, 11.) Franjo Vesligaj (oba ELKOM), 12.) Niko Drinovec (Iskra), 13.) Maks Škrinjar (ELKOM), 14.) Jože Žakelj (Iskra), 15.) Jože Krulc (ELKOM); MOŠKI RAZRED III: 1.) Rudi Benedik 50,16, 2.) Jule Juvančič 51,48, 3.) Rado Faganel 53,39, 4.) Marjan Dermota 53,83, 5.) Viktor Bezek (vsi Iskra) 53,96, 6.) Peter Puholj (ELKOM), 7.) Damijan Hafner, 8.) Vili Tekavec (oba Iskra), 9.) Feliks Šarman, 10.) Karol Kuzman, 11.) Slavko Jarc, 12.) Rado Pavel, 13.) Franc Bolonec, 14.) Rok Korošec (vsi ELKOM), 15.) Ivo Bevc (Iskra), 16.) Miran Šosterič, 17.) Vlado Toš, 18.) Martin Kostrevec (vsi ELKOM), 19.) Polde Gartner (Iskra).

Sonja Možina (Iskra) je zmagala v I. ženskem razredu.

VELIKO KOZE

Planinska sekcija Iskré Elektro-mehanike bo priredila v soboto, 19. maja 1979 planinski izlet v zasavsko hribovje, točneje na Veliko Kozo.

Odhod bo iz Kranja predvidoma ob 6. zjutraj. Kako bo organiziran, bo odvisno od števila prijavljenih (posebni, ali redni avtobus, vlak), vožnja se bo na vsak način končala v Zidanem mostu. Od tu je na Veliko Kozo in naprej do Rimskih Toplic 5 do 6 ur hoje. V programu je tudi kopanje v toplicah. Cena pre-voza 30 din. Prijave in vplačila spre-jema Volga Pajk, tajništvo ERO do 16. maja 1979.

VIII. turistični avtorally Iskre odložen!

Vse ljubitelje avtomobilskega športa v Iskri obveščamo, da je VIII. avto rally Iskre prestavljen za nedoločen čas, zaradi neporavnanih finančnih obveznosti DO SOZD Iskra za športno-manifestativne akcije celotne Iskre.

Po podpisnem samoupravnem sporazumu o opravljanju posebnih dejavnosti, bodo tovrstne akcije normalno stekle in o točnem datumu avto rallya boste pravočasno obveščeni.

ISKRA INVEST SERVIS
Področje za šport in rekreacijo

ISKRA INVEST SERVIS
Dejavnost za oddih in rekreacijo
Ljubljana, Ilirska 27
tel.: (061) 325-587, 325-589
ŽR: 50101-601-17218

PRIJAVNICA

Priimek in ime
DO — TOZDpoklic
točen naslov bivališča
telefon v službitelefon doma

LETOVANJE v (na)
počitniški dom, hotel
v času oddošt. sobešt. ležišč
Prijavljam sebe in sledeče družinske člane:

Priimek in imeleto rojstva
.....
.....
.....

Postopek prijave:
osebno ali po telefonu rezervirati možnost letovanja
Izpolniti prijavnico (ČITLJIVO!)
Po oddani prijavnici v roku 6 dni, vplačati celoten znesek aranžmaja.

Pogoji odjave:
Upoštevamo samo pismene odjave. Pri odpovedi pred nastopom rezerviranega do-pusta zadrži organizator:
do 20 dni— 100 din
od 19 do 10 dni— 150 din
od 9 do 3 dni— 40 %
celotnega vplačanega zneska
2 dni oz. če se ne udeleži pa 60 % od celotnega vplačanega zneska.

Datum prijave:Podpis: